

S-exchange

"สัปดาห์" ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่องประจำฉบับ | ฝัน พัฒนา

"คนอายุมากกว่า" กับ "คนอายุน้อยกว่า" เรียนรู้เรื่องเพศต่างกันตรงไหน?

เรียนรู้ร่วมกับเรา

ใครเคยเสียใจกับสิ่งที่เคยทำ และหากย้อนเวลาได้ จะไม่ทำแบบนั้นอีก ยกมือขึ้น!

หลังสิ้นเสียงคำถามของ ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้เข้าประชุมกว่าครึ่งห้องคอนเวนชันที่คุณกว่า ๙๐๐ คน พวกเขายกมือสุดแขน

แสดงว่า ใครๆ ก็เคย **'พลาด'** กันถ้วนทั่ว จะเด็ก ผู้ใหญ่ ไม่เว้นแม้ครูบาอาจารย์

เวทีที่วันนี้ ครูอาจารย์และเยาวชนทั่วประเทศ มารวมตัวเปิดใจต่อกันเพื่อถกประเด็นเกี่ยวกับเพศศึกษาว่า ความรู้เรื่องเพศจะให้กันแคไหนและอย่างไร ในการประชุมวิชาการ **'เพศศึกษาเพื่อเยาวชน'** ครั้งที่ ๑ ซึ่งจัดโดยโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ และเครือข่ายพันธมิตรทั่วประเทศ เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ สุขุมวิท

มันคือสัญชาตญาณมนุษย์

น.พ. ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ อธิบายเรื่องการเจริญเติบโตของสมองว่า เมื่อถึงช่วงวัยรุ่นอายุราว ๑๒ ปี สมองส่วน Limbic System ซึ่งกำหนดพฤติกรรมและอารมณ์พื้นฐานของมนุษย์ หรือที่เรียกง่าย ๆ ว่า **'สมองส่วนอยาก'** จะถูกกระตุ้นโดยฮอร์โมนเพศ ทำให้เกิดความต้องการทางเพศ

เป็นหลักฐานที่ยืนยันว่า ความต้องการทางเพศเกิดขึ้นกับมนุษย์โดยธรรมชาติ

ความยุ่งยากเกิดขึ้น เมื่อมนุษย์พยายามทำตัวเองให้ต่างจากสัตว์ การมีเพศสัมพันธ์ของมนุษย์ต้องไม่เหมือนการผสมของสัตว์ เป็นมนุษย์ต้องรู้จักปฏิเสธความต้องการพื้นฐาน ออกลิ้นไว้ ควบคุมไว้แล้วเรียกสิ่งนี้ว่า **'อารยธรรม'**

แต่จะไม่มีเพศสัมพันธ์เลยก็ไม่ได้ เพื่อป้องกันไม่ให้มนุษย์ชาติสูญพันธุ์ จึงมีกติกาว่า เพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ต้องอยู่ภายใต้การแต่งงาน และส่งเสริมสถาบันครอบครัวที่เป็นสุข

หากมีเพศสัมพันธ์ไปโดยสัญชาตญาณ จะเรียกสิ่งนี้ว่าเป็นการลดทอนความเป็นมนุษย์ หรือเรียกสวยๆ ว่า Dehumanization ชลิตาภรณ์กล่าวว่า เมื่อเช็กส์ถูกตีกรอบให้แคบเช่นนั้น และค้ำกับความต้องการของร่างกาย มันแปลว่า มีคนน้อยมากที่จะทำตามกรอบได้ แม้ว่าการศึกษาพยายามสอนว่า **'อย่าทำผิด'** แต่คนส่วนใหญ่ **'พลาด'** และ **'ล้ม'**

กลัดกลุ้มเพราะเช็กส์ หรือเพราะวัฒนธรรม

นักวิชาการจากท่าพระจันทร์สงสัยว่า เพศสัมพันธ์ของคนโตแล้วเป็นอย่างไร อยู่ในกรอบของจารีตได้อย่างเคร่งครัด หรือสะดุดกรอบเป็นนิสัย ไม่ค่อยมีใครรู้ เพราะเป็นเรื่องที่ไม่พูดกัน

ที่จะสนใจกันคือ เพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น เพราะเป็นวัยที่คนอายุมากกว่านิยมใช้อำนาจเข้าใส่ด้วยความเคยชิน

เรื่องที่ถูกทำให้เชื่อ เช่น มีเพศสัมพันธ์แล้วการเรียนตก ฆ่าตัวตายเพราะถูกฟันแล้วทิ้ง ฯลฯ ปัญหาทางกายและใจเหล่านี้ถูกหยิบขึ้นมาให้ **'กลายเป็น'** ปัญหาสังคมรายวัน

ทำให้นึกถึงคำสอนหนึ่ง...

'ชีวิตนี้เป็นทุกข์' พระพุทธเจ้าสอนไว้เช่นนั้น

เมื่อรู้ว่าทุกข์ ก็ต้องหาสาเหตุ หากทุกข์เรื่องเพศต้องแจ้งให้ชัดว่า เป็นทุกข์จากการมีเพศสัมพันธ์ หรือทุกข์จากค่านิยมความเชื่อ

เมื่อกรอบของจารีตกำหนดว่า เช็กส์เป็นสิ่งชั่วร้าย ห้ามคิด ห้ามพูด ห้ามทำ ให้อดกลืนไว้รอจนวันแต่งงาน แต่ความต้องการทางเพศเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เหมือนที่เราหิวข้าวปวดฉี่

ใครที่ทะเล่ทำจึง **'รู้สึกผิด'**

ชลิตาภรณ์จึงว่า ที่มีเพศสัมพันธ์แล้วเรียนตก ฆ่าตัวตายจริงๆ แล้วไม่ใช่เพราะมีเช็กส์ แต่เพราะ (คนถูกทำให้) รู้สึกสำนึกผิดต่างหาก

หรือเช่นกรณีที่พ่อแม่ทุกข์เมื่อสงสัยว่าลูกไม่เป็นทั้งชายและหญิง พระชาย วรธัมโม ทั้งประเด็นให้ขบคิดต่อว่า พ่อแม่เป็นทุกข์เพราะอะไร เพราะสังคมหล่อหลอมหรือเป็นทุกข์จริงๆ

พัฒนา 'กิน' ให้เท่ากัน

นอกจากสมองส่วน Limbic System หรือสมองส่วนอยากแล้ว น.พ.ยงยุทธอธิบายถึงกลไกของสมองอีกส่วนที่คลุมอยู่บนสมองส่วนอยาก เรียกว่า Cerebral Cortex หรือ **'สมองส่วนคิด'** และปรากฏว่าส่วนที่พัฒนาช้าที่สุดอยู่ในบริเวณนี้ คือสมองส่วนหน้า หรือ Pre-frontal Lobe ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลและวิจารณญาณ

อ่านต่อหน้า ๒ ►

สมองส่วนหน้า (Pre-frontal Lobe) จะพัฒนาเต็มที่เมื่ออายุ ๒๕ ปี ดังนั้นเยาวชนจึงมักทำอะไรที่เลวๆ บ่มบ่าม ทำทายเป็นเพราะสมองส่วนนี้ยังไม่โตเต็มที่

ช่วงเวลาก่อนหน้าอายุ ๒๕ ปี จึงเป็นช่วงสำคัญที่มนุษย์คนหนึ่งจะได้เรียนรู้เรื่องเพศที่รอบด้าน (Comprehensive Sex Education) เพื่อฝึกพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

เรื่องนี้ทำให้เกิดคำถามจากตัวแทนเยาวชนคนหนึ่งว่า ถ้าว่าตามทฤษฎีสมองนี้ หมายความว่า ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในสังคม และการเพิ่งมาปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นเพราะสมองส่วนคิดของผู้ใหญ่ไม่พัฒนา และก็มีสมองส่วนอยากมากกว่าส่วนคิดด้วยหรือเปล่า

คำถามนี้ผู้ใหญ่คงไม่อยากตอบเท่าไร หรือเอาเข้าจริงก็หาข้อสรุปไม่ได้ เพราะเพียงทฤษฎีวิทยาศาสตร์ ไม่อาจให้คำตอบที่รอบด้าน

แต่ที่แน่ๆ คือ มีสิ่งที่เป็นอมตะตลอดกาล ก็คือความเปลี่ยนแปลงแห่งยุคสมัย

เอา 'ความรัก' มาแลกกับ 'ความสด'

'คนอายุมากกว่า' อาจมีประสบการณ์มากกว่า อับน้ำร้อนมาก่อน แต่นั่นก็คือยุคของคนรุ่นที่ผ่านมาแล้ว ขณะที่ 'คนอายุน้อยกว่า' แม้จะประสบการณ์น้อย แต่แวดล้อมไปด้วยกระแสสังคมใหม่ๆ ที่คนรุ่นก่อนอาจไม่รู้จัก

เราจึงเห็นภาพซ้ำๆ อยู่บ่อยๆ ว่า คนอายุมากกว่าออกมาตื่นตระหนกว่า โลกที่เปลี่ยนแปลง คือโลกที่เลวร้าย

'ผมไม่ห่วงเรื่องการปรับตัวของเยาวชน แต่พวกเราต่างหากที่มีปัญหาในการปรับตัว' จอน อึ้งภากรณ์ สว.กรุงเทพฯ กล่าวไว้ในการประชุมหัวข้อ 'การพัฒนาเยาวชนเพื่อโลกอนาคต'

ในชีวิตจริง คนอายุมากกว่า และคนอายุน้อยกว่า ต่างก็ 'รู้' และ 'ไม่รู้' กันคนละอย่าง

เห็นความแตกต่างระหว่างวัยเมื่อคุยเรื่องสารที่รั่วรั่วถึง โลกที่เรากำลังจะส่งลูกหลานของเราไป

ชั่วโมงบินของชีวิตที่ยาวนานของคนอายุมากกว่าย่อมมีค่าสำหรับคนอายุน้อย เป็นที่พึ่งในการขอคำปรึกษาแนะนำ และประคับประคองเมื่อคนอายุน้อยกว่าล้มลง แต่วิชาของคนอายุมากกว่าก็ต้องเท่าทันสถานการณ์ของยุคสมัยด้วย

คนอายุน้อยกว่าต้องต่อสู้เรื่อง 'ยังไม่ถึงวัยอันควร' แต่แวดล้อมไปด้วยเรื่องเพศใกล้ตัว คนอายุมากกว่าถูกขังไว้กับเรื่อง 'เช็กลิสต์ปรก' (ยกเว้นการแต่งงาน) แคมเปญพยายามกุมอำนาจและโอกาสการเรียนรู้ของเยาวชนเอาไว้

การสื่อสารระหว่างคนอายุมากกว่ากับคนอายุน้อยกว่าใช่จะราบรื่นเสมอไป คนจำนวนหนึ่งเคยชินแต่กับการสั่ง-สอน-บ่น ซึ่งล้วนลิดรอนอำนาจการต่อรองของอีกฝ่าย

'เมื่อไรมีอำนาจ เมื่อไรมีการควบคุม เมื่อนั้นมีการต่อต้าน หากยังสนใจเรื่องการควบคุม ก็ต้องสนใจศึกษาเรื่องการต่อต้าน ไม่เช่นนั้น การควบคุมนั้นจะไม่มี ความหมาย' จลาตชาย รมิตานนท์ จากศูนย์สตรีศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าว

ขอเชิญ... ทะเลาะอย่างอารยะ

ปัญหาที่คนอายุน้อยกว่าเจอกับคนอายุมากกว่าเมื่อเรียนรู้เรื่องเพศคือ ความอายที่จะสื่อสาร

การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา ผู้เรียนต้องการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่มีกรอบปิดบัง ครูและพ่อแม่ก็ควรเรียนรู้จากเยาวชนด้วย

ข้อเสนอหนึ่งของเยาวชนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศคือ ค-ว-ย นั่นคือ ให้เยาวชน 'คิด' 'วิเคราะห์' และ 'แยกแยะ' แล้วเชื่อมั่นในศักยภาพ เคารพสิทธิของเยาวชนในการใช้ชีวิตโดยไม่ถูกควบคุม ตัดสินถูกผิดตีเลา

ในที่สุด เยาวชนจะเรียนรู้การคิด การเลือก และยอมรับผลของการเลือก

ถ้าคนอายุมากกว่ากับคนอายุน้อยกว่าจู๋มือกัน เข้าใจธรรมชาติของความผิดพลาด เลิกขี้เนื้อ หัวหน้กุดจา และยอมทะเลาะอย่างมีอารยะ...

เช็กลิสต์จะสะอาดขึ้นเยอะ.

วิไลกุล และกันตนา

“เสียงจากเยาวชน”

บทวิเคราะห์มาจากการประชุมวิชาการ 'เพศศึกษาเพื่อเยาวชน' ครั้งที่ ๑ จากวิทยากรดังต่อไปนี้

จอน อึ้งภากรณ์ สมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร 'การพัฒนาเยาวชนเพื่อโลกอนาคต'

จลาตชาย รมิตานนท์ ศูนย์สตรีศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 'ถกเพศธรรม : ศีลธรรมและกามารมณ์'

พระชาย วรธัมโม 'เมื่อลูก/ลูกศิษย์ไม่เป็นทั้งหญิง/ชาย' ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 'ความท้าทายของการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในระบบการศึกษาไทย'

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ 'แนวคิดใหม่ในการพัฒนาเยาวชน' และเสียงจากห้องประชุมเวทีเยาวชน

"...ตอนนี้สอนเพศศึกษาอยู่ชั้น ม.๒ ที่สอนอยู่รู้สึกเหมือนเราวิ่งไล่นักเรียน สังคมเปลี่ยนเร็ว แต่เราก็กังตัวมดเตี้ยๆ เรา รู้สึกว่าเราไล่ตามค่านิยมและสังคมของนักเรียน ซึ่งรู้สึกว่ามีวันชนะ ถ้าเราไม่เปลี่ยนยุทธวิธี เช่น ต้องพูดตรงๆ เปิดใจกับนักเรียน พูดในสิ่งที่เด็กสนใจ เป็นต้น

การสร้างการเรียนรู้เรื่องเพศ ความรู้เรื่องเพศศึกษาอาจจะไม่จำเป็นเท่าที่คนคิด โดยเฉพาะทัศนคติของผู้สอนสำคัญที่สุด ต้องเป็นทัศนคติที่เอื้อต่อการสอนเพศศึกษา ต้องใจกว้าง ไม่ด่วนตัดสินเด็ก เพียงเพราะเด็กคิดไม่เหมือนเรา..."

อาจารย์พัธนา เพ็ญภาคกุล
โรงเรียนสิรินธร (วัฒนานครอุปถัมภ์)

เสียงเยาวชนจากงานประชุมวิชาการ "เพศศึกษาเพื่อเยาวชน" ครั้งที่ ๑

รู้สึกดีใจมากที่โครงการก้าวอย่างฯ เปิดโอกาสให้เยาวชนจากสถานพินิจฯ ได้มาเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา ทำให้รู้ว่าตอนนี้เราพัฒนากันไปถึงไหนแล้ว เราอยู่ข้างในจะเรียนรู้อะไรต้องขออนุญาต จะออกไปไหนก็ลำบาก

การที่เราได้มาเจอผู้ใหญ่และเพื่อนๆ เยาวชนจากเครือข่ายต่างๆ ทำให้ตัวเองรู้สึกมั่นใจและภูมิใจว่า เราอยู่ร่วมกันได้ในสังคม เพราะเขาต้อนรับเรา ไม่รังเกียจและแบ่งแยก ซึ่งเป็นสิ่งที่ผิดคาดมาก ก่อนมาจะกังวลว่าเราคงถูกคนอื่นเขาแบ่งแยก รังเกียจกลัวว่าจะเข้ากับเพื่อนคนอื่นไม่ได้ ถ้ามีการทำกิจกรรมจับคู่แล้วคงจะไม่มีเพื่อนข้างนอกที่อยากจับคู่กับเรา

ได้รู้ว่าจริงๆ แล้ว ผู้ใหญ่และเด็กไม่มีใครมากกว่ากัน ในบางครั้งผู้ใหญ่เองก็อาจจะโง่กว่าเด็ก การพูดคุยแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กจะทำให้เกิดเป็นความรู้ที่นำไปถ่ายทอดให้เพื่อนๆ ข้างในทราบ เช่น เรื่องเพศศึกษาไม่ใช่แค่เรื่องการร่วมเพศ และหากว่าเราจะมีเพศสัมพันธ์ก็มีได้ แต่จะต้องรู้จักการป้องกันและรับผิดชอบต่อ

ข้อเสนอแนะต่อการจัดประชุมครั้งนี้คือ มีความเป็นวิชาการมากเกินไป น่าจะมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายบ้าง เพราะบรรยากาศที่เครียดเกินไปจะทำให้เกิดความรู้สึกไม่สนุกในการเรียนรู้

ปวีณา จินดารัตน์
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี จ.นครปฐม

รู้สึกดีที่ได้ยินจากการประชุมครั้งนี้ว่า เด็กไม่ใช่ตัวปัญหา แต่เด็กกำลังเผชิญกับปัญหา และผู้ใหญ่มีหน้าที่ต้องดูแลชีวิตเด็กวัยรุ่นให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่ทำร้ายตนเองและผู้อื่น

ตัวเองและเพื่อนๆ จากเครือข่ายละครทั้งภาคเหนือและภาคตะวันตก ได้แสดงละครสั้นๆ สื่อสารกับคนดู ว่าเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่าอาย มีการแสดงเรื่องดูขง วัยรุ่นกับการติดเชื้อเพราะมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกัน และเมื่อติดเชื้อแล้ว ครอบครัวที่ยอมรับและให้กำลังใจกับผู้ที่ติดเชื้อ จึงจะทำให้ผู้ติดเชื้ออยู่ในสังคมได้

การได้มาเจอเพื่อนๆ จากหลากหลายเครือข่าย ทำให้รู้ว่าเราไม่ได้เก่งทุกด้าน และทำให้เข้าใจคนรักเพศเดียวกันมากขึ้น คิดว่าเขาเกิดมาเพื่อที่จะเป็นแบบนี้ สังคมควรให้โอกาสและยอมรับ ไม่ใช่ห้ามไม่ให้เขาแสดงออก แต่ควรให้ทางเลือกที่เขาจะได้แสดงออกถึงความสามารถ เพราะคนรักเพศเดียวกันก็เป็นคนดีได้

อยากให้มียุทธศาสตร์นอกห้องเสวนามากกว่านี้ นอกจากการไหวทเรื่องเพศ เช่น เพิ่มร้านนันทนาการ เกมส์ และการแสดง เป็นต้น

คาริกา จันทร์จอม
ชั้น ม.๔ โรงเรียนลำปางกัลยาณี จ.ลำปาง

ตั้งใจที่เยาวชนได้มารวมพลังกัน ส่งเสียงบอกกับผู้ใหญ่ว่า วัยรุ่นคือใคร ต้องการอะไร เยาวชนมีสิทธิที่จะคิด พูด และแสดงความคิดเห็น เพราะเป็นประโยชน์ของเราเอง ไม่ใช่ให้ผู้ใหญ่คอยคิดให้เรา

คิดว่างานนี้ ผู้ใหญ่เองก็คงได้เรียนรู้และเข้าใจเยาวชนมากขึ้นจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในห้องประชุมย่อย ผมสังเกตผู้ใหญ่คนหนึ่งที่เขาเข้าร่วม การประชุมแรกๆ ท่านมักจะโทษสื่อ โทษวัยรุ่นว่าไม่รักดี แต่ผู้ใหญ่ไม่เคยมองตัวเอง พอวันสุดท้ายของการประชุม ผมคิดว่าการที่ท่านฟังมากขึ้น ทำให้คำพูดและท่าทีของผู้ใหญ่ท่านนี้เปลี่ยนไป และมีมุมมองต่อวัยรุ่นที่กว้างขึ้น ผมจึงอยากให้ผู้ใหญ่มองย้อนดูตัวเองบ้าง ไม่ใช่แคบ ไม่โทษเฉพาะเด็ก รับฟังเด็กบ้าง เชื่อใจและไว้วางใจเด็กจะได้ไม่เกิดปัญหา

จากห้องประชุมย่อยเรื่อง 'เยาวชนคิดอย่างไรต่อกฎกระทรวง ๔ ข้อ' ทำให้ผมได้รู้รายละเอียดว่า กฎแต่ละข้อส่งผลอะไรกับชีวิตเรา เราจึงต้องส่งเสียงบอกผู้ใหญ่เพื่อที่จะปรับกฎให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตวัยรุ่น

การได้มาใช้ชีวิตร่วมกันทำให้ตัวเองได้ประสบการณ์การทำงานเป็นกลุ่ม ได้ฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย และคนที่คิดแตกต่างจากเรา แต่คิดว่าเรื่องเวลาในการเสวนาของแต่ละช่วงค่อนข้างสั้น ทำให้คิดวิเคราะห์ได้ไม่เยอะ

อลงกรณ์ สุขหอม
ชั้น ม.๕ โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพฯ
กลุ่มเยาวชนไทยต้านภัยเอดส์

ข้ามเส้น

จิรบุษ เปรมชัยพร มุลินิเข้าถึงเอตส์

ครูบา 'ตู' เสง

ข่าวครุฑคดมนักเรียนติดใบหูขาด ข่าวเล็กๆ บนหน้าหนังสือพิมพ์ที่สะท้อนขวัญหลายคน เด็กนักเรียนหญิงคงเกิดอาการเสียวใบหู พ่อแม่ก็อาจจะตั้งใจว่า **'ถ้าเป็นลูกเราละ'** และเชื่อว่าคงทำให้ครูหลายคนเงือกรรไกรคาง หรือเกิดอาการมือสั่นจนต้องวางกรรไกร แต่นั่นก็อาจเป็นปฏิกิริยาชั่วคราว ถ้าเรื่องเหล่านี้ไม่ถูกนำมาขบคิด และทบทวนอย่างจริงจัง

นอกจากนักเรียนหญิงที่ใบหูขาดแล้ว อีกคนหนึ่งที่น่าเป็นห่วงและน่าเห็นใจไม่แพ้กัน คือคุณครูผู้เป็นมือกรรไกร เข้าใจว่าตอนที่ท่านทำหน้าที่ควบคุมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนนั้นอยู่บนฐานของความหวังดีที่อยากจะเห็น **'นักเรียนของเรา'** หลาบจำและรีบไปทำให้ผมถูกระเบียบซะ เป็นความพยายามบ่มเพาะและตัดสินใจให้เยาวชนผู้ยังเป็นไม้อ่อนทั้งหลายให้มีลักษณะนิสัยที่อยู่ในร่องรอยและกฎเกณฑ์ของสังคมได้

เมื่อเกิด**ความผิดพลาด**ขึ้น ท่านคงตกใจและเสียใจอยู่มาก ดิฉันเชื่ออย่างนั้น

แล้วอะไรคือความผิดพลาดของเรื่องที่เกิดขึ้น

เป็นเพราะมือไม่เที่ยงพอจนตัดเลยไปถึงใบหู ต่อไปต้องระวังและแม่นยำกว่านี้

มันคงน่าเศร้าใจถ้าเราเห็นความผิดพลาดของเรื่องที่เกิดขึ้นอยู่เพียงเท่านั้น

สมัยเป็นนักเรียน ประสบการณ์ชวนหัวและรำคาญใจอันหนึ่งคือ ทันทีที่พันรั้วโรงเรียนเพื่อนหญิงจำนวนมากต้องสาละวนอยู่กับการเก็บชายกระโปรงขึ้นหรือปล่อยชายกระโปรงลง ขึ้นอยู่กับแฟชั่นขณะนั้นว่านิยมสั้นหรือยาว

แต่ยุคไหนๆ ก็ไม่เคยเห็นแฟชั่นจะเข้ากับระเบียบของโรงเรียนซะที จนอดคิดไม่ได้ว่ากฎระเบียบและคุณครูฝ่ายปกครองจืดจางและมุ่งมั่นที่จะเป็นศัตรูกับความงามของสาวรุ่นเสียจริง

เพราะถ้าได้เห็นทรงผมหรือการตัดผมที่คุณครูทั้งหลายมอบให้ลูกศิษย์ด้วยหวังดี ก็พบเห็นความชิงชังในความงามได้ไม่ยาก รวมทั้งความสะใจและตั้งใจให้อายก็เป็นที่น่าประหลาด

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่อยู่บนรากฐานของการควบคุม จับผิด และลงโทษ คือความผิดพลาดที่หวังว่าเราจะมองเห็นจากข่าวที่เกิดขึ้น

คิดดูเถิดว่า เราพอใจที่จะเห็นครู นักเรียนเล่นเอาเถิดเจ้าล่อกับข้อห้ามข้อปฏิบัติ ที่เราก็บอกไม่ได้ด้วยซ้ำว่ามันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร และทำอย่างนั้นไปเพื่ออะไร

ถ้าพอจะมีคำอธิบายต่อเรื่องนี้บ้างตามที่มิเชล ฟูโกต์ นักวิชาการนามอุโฆษชาวฝรั่งเศสเขียนไว้ใน 'Discipline and Punish' (มีแปลเป็นภาษาไทยแล้วในชื่อ **'ร่างกายใต้บังคับ'**) ที่เข้าใจเขาได้ว่า เราสร้างวินัยผ่านการควบคุมร่างกายเพื่อทำให้ร่างกายสามารถสร้างอรรถประโยชน์ได้เต็มที่ ตัวอย่างเช่น การทำให้นักเรียนไม่หมกมุ่นกับการแต่งกายตามแฟชั่นช่วยให้นักเรียนทุ่มเทความสนใจกับการเรียนได้เต็มที่ (ตัวอย่างโดยผู้เขียน) โดยมุ่งมั่นให้ว่านอนสอนง่ายหรือ**ทำให้เชื่อง** ซึ่งจะช่วยเพิ่มพลังในการผลิต แต่กลับทำให้พลังทางการเมืองลดลง ผิดแผกให้ยอมรับอำนาจแต่โดยดี ปฏิบัติการสร้างวินัยส่วนใหญ่เกิดในสถาบันต่างๆ เช่น ทหาร โรงเรียน และคุก

...หลานสาวเล่าให้ฟังว่า ครูที่โรงเรียนบอกกับนักเรียนว่า **'รอให้พวกเธอสอบได้เกรด ๔ ทุกวิชา ก่อน แล้วค่อยมาพูดเรื่องขอยืม'** ซึ่งมันทำให้เด็ก ๆ รู้สึกว่า ครูพูดอะไรที่ไม่เป็นเหตุเป็นผลเอาซะเลย เพราะไม่ว่าจะขยมนักเรียนตรงไหน หรือขอยืมแปะยิวจืด ล้วนเป็นคนละเรื่องกับผลการเรียนที่เกิดขึ้น

ต้องถามตัวเองแล้วล่ะว่า เราต้องการพลเมืองเชิงๆ หรือพลเมืองที่คิดต่างได้ แล้วการยุ่งกับการจัดระเบียบร่างกายของนักเรียนมันจะก่อผลและโทษอย่างไร **'ผมทรงนักเรียน'** ซึ่งสงสัยว่าจะเหลืออยู่ที่ประเทศไทยเท่านั้น จะดำรงอยู่ไปอีกนานแค่ไหน

เก็บมาเล่าให้ฟังค่ะว่า...บางทีผู้ใหญ่อย่างเราเปลือยอำนาจประกอบคำอธิบายที่ไม่เป็นเหตุเป็นผลกันบ่อยแค่ไหน

เอกสารอ้างอิง

อนศ วงศ์ยานนาวา, 'Michel Foucault: วินัย/วิชา และสภาวะปกติ/สภาวะที่ผิดปกติ' เอกสารประกอบการบรรยายให้กับโครงการอาศรมวิจัย' ของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖.

สรุปผลประชุม "เพศศึกษาเพื่อเยาวชน"

การประชุมวิชาการ "เพศศึกษาเพื่อเยาวชน" ครั้งที่ ๑ จัดโดย โครงการก้าวอย่างอง่างเข้าใจ และเครือข่ายพันธมิตรทั่วประเทศ ระหว่าง ๒๕-๒๗ ต.ค. ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ มีกิจกรรม การประชุม และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการในลักษณะคู่ขนานอยู่เป็นจำนวนมาก

S-exchange ฉบับนี้ ได้นำสาระในแต่ละห้องมาสรุปเอาไว้ เพื่อให้ผู้อ่านและผู้เข้าประชุมที่ไม่สามารถเข้าร่วมงานได้ทุกห้อง ได้รับทราบข้อมูลสำคัญๆ เหล่านั้น สำหรับข้อมูลโดยละเอียดกว่านี้สามารถอ่านได้ที่ www.teenpath.net

บทเรียนก้าวแรกของโครงการก้าวอย่าง

วันที่ ๒๕ ต.ค. เวลา ๑๕.๓๐-๑๗.๓๐ น. ห้องประชุมใหญ่
วิทยากร ตัวแทนจากองค์กรภาคี

การนำเสนอประสบการณ์การทำงานโครงการก้าวอย่าง ในรอบ ๖ เดือนแรกที่ผ่านมา จากผู้ประสานงานในศูนย์ประสานงานต่างๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง มูลนิธิเท็กซ์เตอร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.นคร เขต ๑ ๒ และ ๓ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ พบบทเรียนจากอดีตเพื่อที่จะก้าวต่อไปสู่ปีที่ ๒ อย่างมั่นใจ ดังนี้

ในแง่ของสถานศึกษาพบว่า การสนับสนุนของผู้บริหาร และความสนใจของอาจารย์ผู้สอนเพศศึกษา แม้ว่าอาจารย์จะไม่ได้สอนสุขศึกษาอยู่ก่อนก็ตาม จะเป็นหัวใจสำคัญในการผลักดันหลักสูตร และสร้างความร่วมมือจากสมาชิกในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน

ในแง่ของการเตรียมความพร้อมของอาจารย์ พบว่าการอบรมอาจารย์ในเรื่องแนวการสอนเพศศึกษา เป็นเพียงการ "จุดประกาย" ให้อาจารย์เข้าใจสถานการณ์ปัญหาทางเพศ อันซับซ้อนของเยาวชน และมองเห็นเพศศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยคลี่คลายปัญหาเท่านั้น

แต่ปัจจัยที่จะหนุนเสริมอาจารย์ได้เป็นอย่างดีคือ การที่ทีมวิทยากรหลักจากศูนย์ประสานงานไปช่วย "โค้ช" อาจารย์ ในฐานะ "เพื่อน" ที่จะช่วยกันพัฒนาแนวการสอนของ "เพื่อน" ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งตัวผู้โค้ชเองก็จะได้เรียนรู้ร่วมกับกับอาจารย์ไปด้วย

นอกจากนี้การที่อาจารย์ได้สอนบ่อยครั้ง ได้มองเห็นพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับของเยาวชน (เช่น เยาวชนมานั่งรอเรียนเพศศึกษา สื่อสารกับอาจารย์มากขึ้น มีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยมากขึ้น มีสัมพันธภาพกับเพื่อนด้วยกันดีขึ้น) และมีคู่มือการสอนเพศศึกษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย จะเป็นปัจจัยที่ทำให้อาจารย์ก้าวต่อไปข้างหน้าด้วยความมั่นใจ และรื่นรมย์

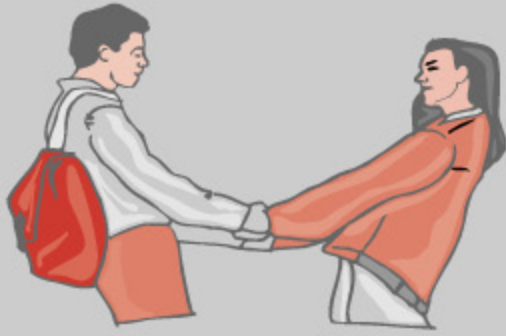
ในแง่ของการสอน พบว่า การสอนแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ไม่มีการตัดสินผิดถูกดีเลว จะเป็นหัวใจสำคัญในการ "เปิด" ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน ช่วยฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอันจะนำไปสู่การคิด "อาวุธทางความคิด" ให้แก่ผู้เรียนอย่างยั่งยืน ซึ่งได้ผลมากกว่าการ "บรรยาย" "สั่ง" "สอน" "ห้ามปราม" โดยใช้ "กรอบคุณธรรมทางเพศ" ที่อาจไม่ยืดหยุ่นเพียงพอต่อสถานการณ์ทางเพศที่เป็นจริงในขณะนี้

ในแง่ของศูนย์ประสานงาน พบว่า การสื่อสารระหว่างทีมงานในศูนย์ฯ อย่างเข้มข้น และการสื่อสารให้ผู้บริหารและอาจารย์ในสถานศึกษาเข้าใจความสำคัญของโครงการฯ มองเห็นกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นตลอดโครงการฯ รวมถึงการจัดเวทีให้อาจารย์ได้แลกเปลี่ยนกันเป็นระยะ จะเป็นกุญแจให้เกิดการประสานงานที่ราบรื่นและมีคุณภาพ

สำหรับแผนในปีถัดไปนี้ โครงการฯ จะขยายงานในด้านต่างๆ ออกไป เช่น ขยายเครือข่ายอาจารย์ผู้สอนเพศศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมเยาวชนที่เยาวชนทำเอง พัฒนาช่องทางในการบูรณาการหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้ปกครอง ส่งเสริมบรรยากาศเรื่องเพศในสังคมผ่านสื่อสาธารณะ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังมีนโยบายที่จะนำหลักสูตรก้าวอย่างฯ ไปเป็นหลักสูตรต้นแบบเพื่อขยายผลในระดับที่กว้างขึ้นอีกด้วย

อดีตเรื่องบทบาทหญิงชายในเพศศึกษา

วันที่ ๒๖ ต.ค. เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. ห้อง ๑

วิทยากร ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และโตมร ศุขปรีชา บรรณาธิการหนังสือ GM

โตมร กล่าวว่า คำสำคัญของหัวข้อนี้คือคำว่า **อดีต** ส่วนใหญ่เรามักมองไม่เห็นอดีตของตนเองเพราะเราคุ้นชินกับสิ่งนั้น

เขาคิดว่าผู้ใหญ่ใช้เพศศึกษาครอบงำและควบคุมเยาวชน เขาตั้งคำถามว่า สังคมสอนให้เพศชายใส่ถุงยางอนามัย ให้เพศหญิงรักษาวลสงวนตัว แล้วจะให้เพศชายใช้ถุงยางกับใคร?

เราไม่สามารถบังคับกับใครได้ ใครไม่ยอมเลือกก็ไม่ต้องเลือก แต่ควรมีทางเลือกให้คนที่อยากเลือก เพราะโลกนี้ไม่ได้มีแบบเดียว ชลิตาภรณ์กล่าวถึงอดีตบางอย่าง เช่น เชื่อว่าเพศชายมีความต้องการทางเพศ ฉะนั้นต้องมีภรรยาออก อาทิ ช่วยตัวเอง ซื้อมีบริการ ขณะที่เชื่อว่าเพศหญิงไม่มีความต้องการทางเพศ ฉะนั้นไม่ต้องเรียนรู้เรื่องเพศ เรากำลังหล่อเลี้ยงอดีต ให้เพศหญิงอ่อนแอ ไม่พูดมาก อย่าแสดงออกมา

อีกทั้งรักษาวลสงวนตัวเป็นวัฒนธรรมของชนชั้นสูง ไม่ใช่ของชาวบ้าน อดีตหญิงชาวบ้านมีเสรีภาพทางเพศ วัฒนธรรมรักษาวลสงวน มีใช่ของไทยเรานำเข้ามาสมัยวิคตอเรีย ในฐานะครูเราต้องสอนให้เยาวชนเติบโตขึ้น และเลือกได้

ชลิตาภรณ์เสนอว่า การฟังสิ่งที่เราไม่ชอบเป็นแบบฝึกหัดที่ดี เพราะหลายครั้งเราต้องฟังคนที่คิดต่างจากเราด้วย และเพศศึกษาต้องไม่มีสูตรสำเร็จ เราต้องเชื่อในเสรีภาพของคนในสังคม โดยที่เสรีภาพนั้นต้องไม่ละเมิดผู้อื่น

"เรื่องเพศ" ในมุมมองภาพ

วันที่ ๒๖ ต.ค. เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. ห้อง ๒

วิทยากร น.พ.ประสาน เสถียรภาพพงษ์ รพ.กรุงเทพฯ แพทย์

ที่ประชุมได้ซักถามแลกเปลี่ยนกับวิทยากร ในประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

- ๑) การหย่อนสมรรถภาพทางเพศ มักไม่เกิดในวัยหนุ่มสาว ยกเว้นมีปัญหาด้านจิตใจ เช่น มีเช็กลูกทุกครั้งแล้วถูกบอกว่าเป็นตีก็ส่งผลได้
- ๒) นักศึกษาหญิงถามว่า ถ้าถึงขั้นแล้วโลมแล้วจะหยุดที่ขั้นไหน เพื่อไม่ให้มีเช็กลูกต่อ? วิทยากรตอบว่า อาจจะหยุดยากอยู่ ถ้ายังรักชอบด้วยแล้ว ผู้ชายส่วนใหญ่ก็ไม่หยุด ฉะนั้นต้องมีสติจึงจะหยุดได้
- ๓) เด็กสมัยนี้เป็นสาวเร็วมาก อาจอยู่ที่อาหารที่มีสารเพิ่มความเจริญเติบโต เช่น อาหาร GMO จึงควรแจ้งให้ชัดเจนว่า ผลิตภัณฑ์นี้เป็น GMO หรือไม่ แล้วให้ผู้บริโภคพิจารณาเอง หากเด็กโตเป็นหนุ่มสาวเร็ว ก็จะหยุดการโตเร็วขึ้น

"เรื่องเพศ" ที่สะท้อนในสื่อที่เยาวชนเสพย์

วันที่ ๒๖ ต.ค. เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. ห้อง ๔

วิทยากร นิวัตติ กองเพียร คอลัมนิสต์มติชนสุดสัปดาห์, พนิดา ศิริเยี่ยมพคุณ บก.นิตยสาร Knock Knock, สุทธิชาติ ศรราชยานิช นักเขียนการ์ตูน Joe the sea-cret agent, อราธร อนุมัติร์ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และ สราพร เอี้ยวภิรมย์กุล โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

เยาวชนบอกว่า สื่อทำให้เขามีความสุข จึงให้เวลากับสื่อมาก เกมสบ้างอย่างก็ช่วยพัฒนาสมอง ส่วนสื่อโป๊เป็นเรื่องที่เยาวชนอยากรู้ อยากเห็น ยิ่งโป๊ ยิ่งอยากรู้ ที่จริงดูได้แต่ต้องดูให้เป็น

เยาวชนเห็นว่า โรงเรียนต้องไม่สอนให้ท่องจำ แต่ต้องฝึกคิดในการเลือกรับสื่อ ซึ่งเยาวชนในเมืองหรือชนบทก็ล้วนมีศักยภาพในการคิดไม่แตกต่างกัน

สุทธิชาติ ให้ความเห็นว่า สื่อในโรงเรียนมีลักษณะน่าเบื่อ เพราะคนเขียนหนังสือเรียนไม่ค่อยสนใจคนอ่าน ส่วนการเขียนการ์ตูนจะต้องทดลองอ่านเรื่องที่เขียนว่าสนุกไหม เพราะไม่อย่างนั้นก็ไม่มีคนซื้ออ่าน นอกจากนี้ความจริงเยาวชนไม่ได้เกิดมาเรียนอย่างเดียว ควรส่งเสริมให้เขาได้ทำในสิ่งที่เขาชอบ หรือนัดด้วย ซึ่งมีได้หมายความว่า เขาจะไม่สนใจเรียน

พนิดา กล่าวว่า นิตยสารวัยรุ่น อาทิ Knock Knock จะนำเสนอเรื่องที่เขาใจง่าย โกลัตัววัยรุ่น พยายามเป็นเพื่อนคุยกับวัยรุ่น ตั้งแต่วันจันทร์ถึงอาทิตย์ ในฐานะคนผลิตสื่อ ต้องรู้ว่าเยาวชนใช้สื่ออะไรกันบ้าง เพื่อที่จะพูดคุยกับเขาได้ มิฉะนั้นเยาวชนมักจะคิดว่าผู้ใหญ่ไม่รู้เรื่องของเขา

นิวัตติ กล่าวว่า ต้องสอนนักเรียนให้คิดได้ว่า เขาเป็นนายของทุกสิ่ง มีปัญหาเยาวชนติดเกมสักก็จะไม่เกิด การทำให้เยาวชนรู้เท่าทันสื่อได้ พ่อแม่และครูต้องอ่านหนังสือทุกเล่ม ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ เราจะได้เปรียบเทียบสื่อและวิเคราะห์สื่อได้

นอกจากนี้ต้องเข้าใจว่า สื่อไม่ได้ดีกว่าเรา เป็นคนๆหนึ่งเหมือนเรา อย่าเชื่อสื่อ เพราะเขาก็ไม่ได้พูดความจริงทั้งหมด สื่อไม่ได้มีความรับผิดชอบสูงอย่างที่สังคมต้องการ

วาทะประจำห้อง **"เอามติชนทุกฉบับมารวมกัน ยังไม่ดีเท่าคุณครูดี ๆ เพียงคนเดียว"** : นิวัตติ กองเพียร มติชนสุดสัปดาห์

เมื่อลูก/ลูกศิษย์ ไม่เป็นทั้งหญิง/ชาย

วันที่ ๒๖ ต.ค. เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. ห้อง ๕

วิทยากร ศรินยา สิงห์ทองวรรณ โครงการวิจัยรุ่นป้องกันแอสส์ และธีรภัทร ยิ้มยิ้มยงค์ โครงการ Mplus+

ธีรภัทร กล่าวว่า พ่อแม่ไม่ยอมรับที่เป็นเกย์ เมื่อไปโรงเรียนก็ถูกเพื่อนล้อ ครูก็ไม่ชอบ เคยลองคบเพื่อนต่างเพศ สุดท้ายทำให้รู้ว่าการเปลี่ยนแปลงทำได้ยาก

วิทยากรที่เป็นหญิงรักหญิงบอกว่า สิ่งที่ไม่ชอบก็คือ มักจะมีคนบอกว่าหากได้นอนกับผู้ชายก็จะหาย หรือเพื่อนผู้หญิงไม่กล้านอนใกล้เพราะกลัวถูกปล้ำ

พระชาย วรรณโม กล่าวว่า ในเรื่องธรรมะอยากให้หลีกเลี่ยงเรื่องกรรม เช่น การบอกว่าเพราะเคยไปผิดลูกผิดเมีย ชาตินี้เลยรักเพศเดียวกัน นอกจากจะพูดกันไม่จบแล้ว ยังทำให้คนรักต่างเพศคิดว่าตัวเองมีอะไรเหนือกว่า ทำให้เกิดการกดขี่ทางเพศ สำหรับพ่อแม่ที่เป็นทุกข์ ให้ดูว่าทุกข์เพราะอะไร เพราะใช้กรอบของสังคมในการมองลูกหรือทุกข์จริงๆ ทว่าแท้จริงแล้ว **"ความเป็นหญิงเป็นชายเป็นอนิจจัง"**

ในตอนท้ายมีการสรุปว่า ไม่แน่ชัดว่าการรักเพศเดียวกันมาจากเหตุอะไร แต่ที่แน่ๆ คือ คนรักเพศเดียวกันต้องการการยอมรับ ปัญหาเรื่องคนรักเพศเดียวกันจึงเป็นปัญหาของบุคคลในสังคมที่ยอมรับคนรักเพศเดียวกันไม่ได้ ซึ่งทำให้คนรักเพศเดียวกันไม่มีที่ยืนในสังคม

วาทะประจำห้อง **"มันเจ็บปวด ถ้าวันที่พ่อแม่ตายจากไป เขายังไม่รู้เลยว่าเราเป็นใคร"** : วิทยา

เพศศึกษากับการบูรณาการของหลักสูตรสถานศึกษา

วันที่ ๒๖ ต.ค. เวลา ๑๕.๓๐-๑๗.๓๐ น. ห้อง ๑

วิทยากร อุทัย ดุลยเกษม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

อุทัย ดุลยเกษม บรรยายว่า Participatory หรือการมีส่วนร่วมมีลักษณะแตกต่างจาก cooperate ที่หมายถึงความร่วมมือ เพราะการมีส่วนร่วมแฝงนัยของการเคารพในศักยภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้มีส่วนร่วม

ส่วน Integration คือการบูรณาการ ถือเป็น **"ส่วนหนึ่ง"** ของกระบวนการเรียนรู้

ก่อนบูรณาการเรื่องเพศศึกษาเข้ากับหลักสูตร ครูต้องผ่านขั้นตอนที่สำคัญที่สุดเสียก่อน นั่นคือ การเข้าใจสาระสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ ความหมายของเพศศึกษา กระบวนการจัดเนื้อหาพฤติกรรมทางเพศ และธรรมชาติของเพศหญิงและชาย

การบูรณาการเรื่องเพศศึกษาสู่หลักสูตรอาจทำได้โดยให้อาจารย์สาระสำคัญ ๓ ประการข้างต้น เชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาวิชาต่างๆ เช่น ในวิชาวรรณคดีไทย พระลอมีเมีย ๓ คน หรือ ขุนแผนมีเมียมาก เปิดโอกาสให้บูรณาการเรื่องเพศศึกษาได้

แต่ไม่จำเป็นต้องบูรณาการเข้าไปในทุกวิชา ควรใช้เครื่องมือนี้เมื่อประเมินเห็นว่า จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ ที่สำคัญไม่จำเป็นต้องจัดในลักษณะเป็นทางการเสมอไป แต่การสอดแทรกเข้าสู่สาระวิชาต่างๆ อย่างเป็นธรรมชาติจะได้ผลดีกว่า

วาทะประจำห้อง **"การสอนเพศศึกษาไม่มีรูปแบบตายตัว ควรเป็นไปตามธรรมชาติ เป็นการบูรณาการสู่ชีวิตประจำวัน และในครอบครัวก่อน ครูเองก็เป็นพ่อแม่ เราเริ่มกับลูกเรา หรือยัง เข้าไปช่วยเขาบ้างหรือยัง?"** : นต.สมหมาย แสงมณี พยาบาล รพ.จันทบุรีเกษร จ.นครปฐม

เรากำลังมีเด็กที่มีเชื้อเอชไอวีในโรงเรียน

วันที่ ๒๖ ต.ค. เวลา ๑๕.๓๐-๑๗.๓๐ น. ห้อง ๒

วิทยากร พญ.เพชรศรี ศิริจันทร์ กระทรวงสาธารณสุข และชุตินา สายแสงจันทร์ กลุ่มเราเข้าใจ

ชุตินา กล่าวว่า ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ที่เริ่มโครงการรณรงค์ไวรัสสำหรับแม่ตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ มีเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ลดลงเหลือประมาณ ๑,๘๗๕-๒,๐๐๐ คนต่อปี ขณะนี้คาดว่ามียุวกที่มีเชื้อเอชไอวีที่ยังมีชีวิตอยู่จำนวน ๒๒,๘๕๒ คน ร้อยละ ๗๐ เป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษา และร้อยละ ๕-๖ เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา และมีเยาวชนในโรงเรียนจำนวนหนึ่งที่ติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกัน

ปัญหาที่เด็กไม่มีความสุขคือ การถูกล้อเลียน ไม่มีเพื่อนเล่น ซึ่งทางกลุ่ม **"เราเข้าใจ"** ได้จัดทำค่ายศิลปะ เพื่อให้เด็กได้แสดงออกผ่านการวาดรูป พบว่า บางคนใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา บางคนก็เรียนรู้ที่จะมีความสุขอยู่กับการติดเชื้อเอชไอวี

กรณีเด็กถูกล้อเลียน ครูอาจชวนให้เด็กคิดถึงการแก้ปัญหาของเขาว่าน่าจะเป็นอย่างไร อาจเล่ากรณีตัวอย่างของเด็กคนอื่นให้ฟังหรือค้นหาจุดเด่นของเขา และพยายามส่งเสริมไปในแนวทางนั้น นอกจากนี้คุณครูควรจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเด็กลดการล้อเลียน เช่น ละคร รวมทั้งให้ข้อมูลเรื่องเอชไอวี/เอดส์ ที่ถูกต้อง

หากโรงเรียนและชุมชนไม่ยอมรับ อาจเริ่มจากการช่วยให้ครูได้คลายความกังวลในประเด็นของการติดต่อก่อน แต่สิ่งที่สำคัญมากกว่านั้นคือ ต้องตามลงไปทำงานใกล้ชิดกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ หรือไม่ก็เอากรณีการทำงานร่วมกันกับกลุ่มผู้ติดเชื่อลงไปให้เห็นเป็นตัวอย่าง

พญ.เพชรศรี อธิบายว่า งานวิจัยของประเศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ๑๙๙๗ พูดถึงเด็กติดเฮดส์จากการเล่นกันว่ามีโอกาสเป็นไปได้น้อยเพราะต้องเป็นการกัดแบบรุนแรง และกัดแบบแหลกละเอียด และคนที่กัดต้องมีเชื่อในร่างกายมากพอ จึงไม่ใช่ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้ง่ายๆ

เมื่อเด็กติดเชื่อโตขึ้นในวัยเจริญพันธุ์ก็ไม่จำเป็นต้องให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ต่างไปจากเยาวชนอื่นๆ ควรให้การศึกษที่เหมือนกันรวมทั้งเรื่องจะตัดสินใจเรื่องการมีหรือไม่มีเพศสัมพันธ์

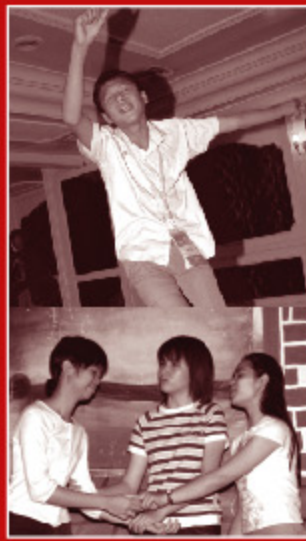
ผู้ใหญ่ในชีวิตของเด็ก

วันที่ ๒๖ ตุลาคม เวลา ๑๕.๓๐ - ๑๗.๓๐ น. ห้อง ๓

วิทยากร วายุ ดาวสง่า เยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก, สุวัฒน์ แดงฉาย เยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก และ น.พ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้

วายุ กล่าวว่า ก่อนที่ผู้ใหญ่ทุกคนจะเติบโตมาก็ล้วนเคยเป็นเด็กมาก่อน แต่ผู้ใหญ่กลับชอบเอาความคิดของตัวเองเป็นใหญ่ ไม่ยอมรับในความเห็นที่ต่าง ผลคือ เยาวชนก็ไม่ค่อยอยากคุยด้วยเพราะพูดไปก็ไม่มีผู้ใหญ่สนใจ เยาวชนก็เลยไม่ฟังผู้ใหญ่บ้าง มีผลให้คนสองวัยไม่เข้ากัน

น.พ.ยงยุทธ กล่าวว่า การสื่อสารแบ่งได้เป็นสองแบบ คือ กรณีแบบ **You Message** เป็นลักษณะ ๑) สั่ง คือ บังคับให้กระทำ ๒) สอน คือ มองว่าเด็กโง่ และ ๓) บ่น คือ การพูดสาระน้อย ด้วยถ้อยคำจำนวนมาก

You Message คือการพูดเพื่อให้เด็กทำอย่างนั้นอย่างนี้ มักไปกระตุ้นสมองส่วนอยาก ซึ่งเป็นรูปแบบที่พ่อแม่มักใช้กับลูกที่เป็นวัยรุ่น ผลที่ได้คือ เด็กจะทำในสิ่งตรงข้ามกับที่พูด

กรณีแบบ **I Message** เป็นการบอกความคิดของเรา เช่น "พ่อเป็นห่วงนะ" รูปแบบนี้จะทำให้ทั้งสองฝ่ายพูดคุยกันมากขึ้น แต่วิธีนี้พ่อแม่ไทยไม่ค่อยคุ้น ทั้งกับลูกและคู่ของตัวเอง

นอกจากนี้ ส่วนใหญ่จะพบว่าการสื่อสารของเด็กเป็นอย่างไรตรงไปตรงมา แต่ผู้ใหญ่ไปสื่อสารแบบอ้อมค้อม

วายุ และ สุวัฒน์ กล่าวถึงผู้ใหญ่ในฝันว่าคือ **ทิดา ณ นคร** ผู้อำนวยการบ้านกาญจนาภิเษก เพราะ "ป้ามน" มองเยาวชนในแง่ดี รับฟัง ไม่คัดค้านในการแสดงออกของเด็กๆ ไม่ยึดว่าผู้ใหญ่พูดแล้วต้องทำตาม

วายุกล่าวว่า อยากให้ผู้ใหญ่กล้าบอกความจริงเรื่องเพศ เช่น ครั้งหนึ่งเคยถามพ่อว่าดูยางใช้อย่างไร พ่อตอบกลับมาว่าจะรู้ไปทำไม ยังไม่ถึงเวลา แต่จริงๆ แล้วแค่อยากรู้ รู้ไปก็ไม่เสียหาย แต่ถ้าให้เขาไปเรียนรู้เอง อาจจะมีผลลบมากกว่า

เรื่องนี้ น.พ.ยงยุทธกล่าวว่า ผู้ใหญ่ก็น่าสนใจ เพราะรุ่นผู้ใหญ่ก็ไม่เคยมีใครมาสอนเขาในเรื่องเพศ เขาจึงไม่รู้จะสอนลูกอย่างไร

วาทะประจำห้อง "ผู้ใหญ่กลัว 'เด็กไม่พูด' เด็กไม่พูดเพราะ 'ผู้ใหญ่ไม่ฟัง'"

การจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา (Coaching)

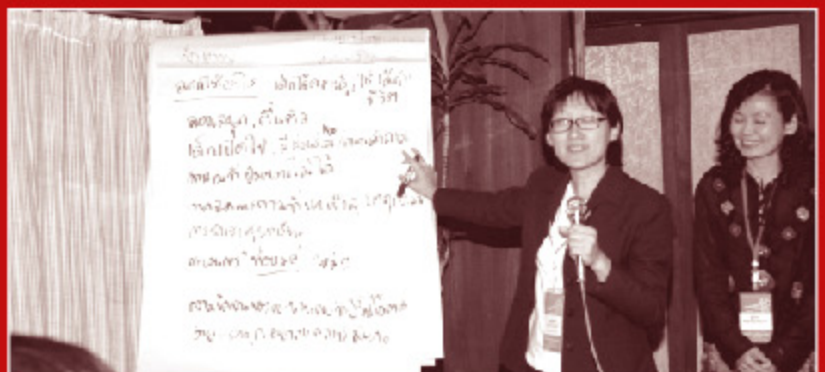
วันที่ ๒๖ ต.ค. เวลา ๑๕.๓๐-๑๗.๓๐ น. ห้อง ๔

วิทยากร สุจิตตรา ชนกประสิทธิ์ ที่ปรึกษาองค์กรแพธ

วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ลองทำกิจกรรม "ช่วยแดงไม่ผ่าทางตัน" จากนั้นช่วยกันวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะ โดยเน้นไปที่หลักการฟัง ซึ่งมีอยู่ ๕ แบบ ได้แก่ ๑) ฟังแล้วชอบสั่งสอน (directing) ๒) ฟังแล้วตัดสิน (judgemental) ๓) ฟังแล้วซักไซ้ (probing) ๔) ฟังแบบเออออ (smoothing) และ ๕) ฟังแบบรับรู้ - เข้าใจ (empathetic)

ถ้าฟังแบบรับรู้-เข้าใจ เราก็จะรู้ว่าเยาวชนกำลังคิดอะไร เยาวชนต้องการอะไร แต่ถ้าเราฟังแล้วตัดสินเลย หรือฟังแล้วบอกคำตอบสำเร็จรูปกับเยาวชนเลย สิ่งที่เราบอกหรือสอนอาจจะไม่ตรงกับสิ่งที่เยาวชนต้องการ

กรณีที่เยาวชนถาม เราไม่จำเป็นต้องตอบทุกคำถาม แต่อาจโยนคำถามให้เยาวชนช่วยกันตอบ จะทำให้เยาวชนรู้สึกว่าเขามีส่วนร่วม เขาได้ตอบในสิ่งที่เขาคิด

การตั้งคำถามกับเยาวชน เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญ ถ้าเราฟัง และเข้าใจ เราก็สามารถที่จะตั้งคำถามเพื่อให้เยาวชนได้คิดต่อ

การตั้งคำถามมี ๒ แบบคือ ๑) การตั้งคำถามเพื่อหาข้อเท็จจริง ถามแล้วตอบตัดสินผิดถูก และ ๒) การตั้งคำถามเพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสคิดต่อ และสามารถชวนให้คิด ได้หลายๆ ด้าน หรือคิดอย่างรอบด้านมากขึ้น

นอกจากนี้ ในการจัดกิจกรรมไม่จำเป็นที่อาจารย์ผู้สอนจะต้องทำตามหลักสูตรทุกอย่าง แต่สามารถพลิกกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเยาวชน หรืออาจพลิกแพลงให้กิจกรรมนั้นตอบโจทย์ที่เราอาจพบว่ายากเกินเหินออกจากวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้นๆ เช่น อาจารย์พบว่าควรให้เยาวชนเคารพและรับผิดชอบกันมากขึ้น เพราะหลังจากทำกิจกรรมช่วยแต่งโมผ่านทางตัน เยาวชนผู้ชายมีความเห็นว่าการฟันแล้วทิ้งเป็นเรื่องที่ทำได้ ซึ่งอาจารย์อาจต้องตั้งโจทย์ใหม่เพื่อสื่อสารกับเยาวชนเรื่องความรับผิดชอบต่อ เช่น การให้เยาวชนผู้ชายลองคิดแทนเยาวชนผู้หญิงดูบ้างว่าเขาคิดว่าเยาวชนผู้หญิงจะรู้สึกอย่างไร

ห้องนี้มีตัวอย่าง : การสร้างทีมเพศศึกษา และระบบสนับสนุนในโรงเรียน

วันที่ ๒๖ ต.ค. เวลา ๑๕.๓๐-๑๗.๓๐ น. ห้อง ๕

วิทยากร อ.กัลยาณีย์ สีนสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง และ อ.ไพบุลย์ ต้านสกุล ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครศรีธรรมราช

การที่สถานศึกษาหลายแห่งในโครงการก้าวอย่างๆ สามารถสร้างทีมงานเพศศึกษา และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเพราะปัจจัยสำคัญๆ ดังนี้ ๑) ชี้แจงให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญและเป็นผู้ผลักดันโครงการเอง ๒) ทำความเข้าใจกับกรรมการสถานศึกษา อาจารย์ทุกคนในสถานศึกษา และผู้ปกครอง ๓) มีนโยบายชัดเจนให้บูรณาการเพศศึกษาเข้าในทุกกลุ่มสาระ และอาจารย์ทุกคนในทุกกลุ่มสาระประชุมร่วมกันคัดเลือกแผนกิจกรรมที่จะบูรณาการเข้าในสาระวิชาอย่างต่อเนื่อง ในกรณีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา อาจทำให้เกิดความต่อเนื่องโดยนำกิจกรรมไปปรับใช้ในรายวิชา "ทักษะชีวิต" ของหลักสูตร ปวส. ๔) ผู้บริหารจัดหางบประมาณมาสนับสนุน ๕) การให้กำลังใจ ชื่นชม สนับสนุนซึ่งกันและกัน ๖) ทำให้อาจารย์และนักเรียนมีส่วนร่วมในวิชาและรู้สึกเป็นเจ้าของวิชา และ ๗) อาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ที่เลี้ยงที่ดูแลหอกัก ควรรู้และเข้าใจเรื่องเพศและเยาวชนไปในทิศทางเดียวกัน

วาทะประจำห้อง "เพศศึกษาเป็นเหมือนภาวะที่มันคว่ำอยู่ เรากำลังทำให้มันหงายขึ้น ทำสิ่งที่มีมันคืออยู่ให้มันสว่างขึ้น": ปรีดี เกตุทอง ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช

เทคนิคการสร้างการเรียนรู้ในห้องเรียน

วันที่ ๒๖ ต.ค. เวลา ๑๕.๓๐-๑๗.๓๐ น. ห้อง ๖
ผู้ดำเนินรายการ ทศย์รัตน์ สุตา องค์การแพช

จากการแลกเปลี่ยนของครูในห้องประชุม พบว่าวัยรุ่นชอบแต่งตัว รักสวยรักงาม ร่าเริง อยากรู้อยากลอง ชอบเป็นจุดสนใจ และอาจกำลังมีความรัก

ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ คุณครูต้องวิเคราะห์และเข้าใจลักษณะของเยาวชน ต้องเปิดใจ รับฟังความคิดเห็นของเยาวชน ไม่ด่วนสรุปพฤติกรรมของนักเรียน

ในด้านของทักษะ ครูต้องมีทักษะในการฟัง การตั้งคำถามเพื่อชวนให้นักเรียนรู้จักคิด/วิเคราะห์ ใช้กิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วม สามารถสรุปประเด็นได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งครูต้องเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเอง ลงมือทำอย่างต่อเนื่อง หากทำงานเป็นทีมระหว่างเพื่อนครู หรือแม้แต่นักเรียน ก็จะช่วยให้งานได้ดี มีความสุข

ฟังเสียงเยาวชน : "เพศศึกษาที่เยาวชนอยากเห็น และกฎผู้ใหญ่ ๙ ข้อ"

วันที่ ๒๗ ต.ค. เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น. ห้อง ๑

วิทยากร ตัวแทนเยาวชน และ อ.โสภณ ทองพัฒน์ โรงเรียนบางกะปิ

ตัวแทนเยาวชนนำเสนอผลการแลกเปลี่ยนระหว่างเครือข่ายเยาวชนในระหว่างการประชุม ได้ผลสรุปดังนี้

๑) สิ่งที่เยาวชนอยากรู้ ได้แก่ เพศศึกษาที่ใช้ได้จริงในชีวิตทางเพศของเยาวชน ข้อมูลทางเพศที่ถูกต้องรอบด้าน ทักษะในการดูแลสุขภาพทางเพศ การป้องกันการตั้งครรภ์ ทักษะการสื่อสาร แนวทางและอุปกรณ์ตอบสนองความสุขทางเพศ สติการมีเพศสัมพันธ์ การเคารพในสิทธิของตัวเองและคู่

๒) วิธีการเรียนรู้ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ทันสมัย ไม่ปิดบัง มีกิจกรรมที่น่าสนใจ มีการดูของจริง (เช่น อากาฯ ขณะมีอารมณ์เพศ) เรียนจากผู้มีประสบการณ์ ครูควรสอนเยาวชนชายและหญิงอย่างเสมอกัน ครูควรมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มิใช่ให้เยาวชนไปอ่านเอาเอง

๓) คุณครูที่เยาวชนอยากเห็น ได้แก่ ครูที่มีกระบวนการสอนที่น่าสนใจ พูดภาษาเดียวกับเยาวชน ทำให้เยาวชนไวใจ กล้าไปปรึกษา รักษาความลับ รู้ข้อมูลจริง หรือพร้อมจะหาคำตอบให้เยาวชน

อย่างไรก็ตามมีผู้ใหญ่แลกเปลี่ยนว่า "การสอนใช้สื่อการสอนได้ ซึ่งบางเรื่องไม่จำเป็นต้องใช้สื่อที่เป็นของจริง เพราะการสอนบางเรื่องอาจใช้จินตนาการได้"

กระบวนการ child centered

วันที่ ๒๗ ต.ค. เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น. ห้อง ๒

วิทยากร อ. สุวิมล จันทร์เปรมปฐง โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
สตรีวิทยาพุทธมณฑล, อ.วารุณี ขโรภาส โรงเรียนสตรีศรีปลารสวรรค
และ ปณิตดา ชวัญทอง เครือข่ายเยาวชนจังหวัดตราด

คุณครูได้ระดมรูปแบบกระบวนการสอนที่คิดว่าสามารถ
รองรับความสนใจของเยาวชน เช่น ต้องเริ่มจากสำรวจความสนใจ
ของเยาวชน ให้เยาวชนทำกิจกรรมกันเอง ใช้กระบวนการกลุ่ม
ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยครูมีส่วนกระตุ้นให้กิจกรรม
ดำเนินไป แต่ครูไม่ควรเป็นผู้สรุป ควรให้ผู้เรียนเป็นผู้สรุปเอง
เพราะเยาวชนจะสามารถคิดได้เอง เมื่อผ่านกระบวนการจนจบ
และควรมีกิจกรรมเสริม เช่น พาเยาวชนไปทัศนศึกษาออกสถานที่
ที่สำคัญคือ ทัศนคติของผู้ดำเนินกิจกรรมมีความสำคัญมากกว่า
ความรู้

การส่งเสริมบทบาทเยาวชน

และความเป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียม :

ผู้ใหญ่มั่นใจในศักยภาพเยาวชนแค่ไหน อย่างไร?

วันที่ ๒๗ ต.ค. เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น. ห้อง ๓

วิทยากร อ.สุรีย อรรถกร โรงเรียนสายน้ำผึ้ง และน้องเอ็ด
เครือข่ายเยาวชนกรุงเทพฯ

ตัวแทนเยาวชนเสนอว่า อยากบอกผู้ใหญ่ว่า "ฉันทำได้
และฉันโตแล้ว" ในขณะที่ผู้ใหญ่บอกเยาวชนว่า "เธอยังเด็ก
เธอทำไม่ได้" เนื่องจากผู้ใหญ่คิดว่ามีประสบการณ์ผ่านการอาบน้ำร้อน
มาก่อน แต่ที่จริงผู้ใหญ่ควรที่จะมีความเชื่อมั่นว่าเยาวชนมี
ความสามารถ

ทิวา ณ นคร ผู้อำนวยการบ้านกาญจนาภิเษก กล่าวว่า
การทำงานกับกลุ่มเยาวชนที่มีความหลากหลาย ทำให้เราต้อง
ให้เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และการมีส่วนร่วมที่สำคัญ
ที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมอื่นเป็นการ
มีส่วนร่วมปลอมๆ

ทิวา กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เยาวชนไม่รู้สึก
ต่ำต้อย และใช้กระบวนการให้เขาวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น
กันเอง และคิดหลายๆครั้ง ทำให้เห็นแง่มุมที่มากขึ้น ซึ่งทฤษฎี
บางทฤษฎีไม่อาจแก้ไขอะไรได้ บางครั้งอาจจะต้องใช้ความเป็น
มนุษย์ต่อมนุษย์มาพูดกัน

วาทะประจำห้อง "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หากไม่หักท้าว
ด้วยสายตา ไม่หักท้าวด้วยคำพูด จะเป็นหุ้นส่วนที่อยู่ในสังคม
ร่วมกัน" : อ.สุรีย อรรถกร โรงเรียนสายน้ำผึ้ง

เด็กดี เด็กเสี่ยงแบ่งได้จริงหรือ?

"เรื่องของเยาวชน : ปัญหาหรือปรากฏการณ์"

วันที่ ๒๗ ต.ค. เวลา ๑๐.๐-๑๒.๐๐ น. ห้อง ๔

วิทยากร อ.วิภา เกตุเทพา โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ และ
วรรณกนก เปาะอิดเตคาโอ๊ะ ตัวแทนเยาวชนจากกลุ่มลูกเหวี่ยง
จังหวัดยะลา

อ.วิภา คิดว่าเยาวชนทุกคนเสี่ยงหมด เพราะเสี่ยงหมายถึง
การเดินทางที่พร้อมจะพลาดพลั้งได้ตลอดเวลา เยาวชนดีในสายตา
ครู เช่น เรียนเก่ง เรียบร้อย รับผิดชอบการงาน อะไรจะเป็น
ตัวชี้วัดว่าเยาวชนคนนั้นไม่เสี่ยง

ปัจจุบันโรงเรียนมีการคัดกรองกลุ่มเยาวชนเพื่อจัดลำดับ
ให้ความช่วยเหลือเป็น ๓ กลุ่ม คือ ๑) เยาวชนปกติ คือยังไม่พบ
ปัญหา ๒) เยาวชนกลุ่มเสี่ยง หมายถึงเยาวชนที่ครูต้องเริ่มเข้าไป
ดูแลเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา และ ๓) เยาวชนกลุ่มมีปัญหา
หมายถึงเยาวชนที่ใช้ชีวิตอย่างมีปัญหาคือ เรื่องเพศ ยาเสพติด

โรงเรียนสร้างเกณฑ์คัดกรองด้านต่างๆ ดังนี้ ๑) ความสามารถ
เช่น การเรียน ความสามารถพิเศษ ๒) สุขภาพกายและจิต
๓) ความสามารถของครอบครัวในการคุ้มครองเยาวชนให้ปลอดภัย
และ ๔) เพศและสารเสพติด

แต่เมื่อครูนำเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้กลับพบว่า ไม่สามารถ
แบ่งแยกเยาวชนเสี่ยงได้ เนื่องจากเยาวชนเรียนดีก็มีพฤติกรรม
ทางเพศไม่ต่างจากเยาวชนที่ไม่สนใจเรียน

ผู้แทนเยาวชนบอกว่า เราคงแยกไม่ได้หรอกว่าใครเสี่ยง
หรือไม่ เราควรสอนให้เยาวชนทุกคนป้องกันตนเองจะดีกว่า

การสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่ – ลูก

วันที่ ๒๗ ต.ค. เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น. ห้อง ๕

วิทยากร วันเฉลิม สัตย์ศักดิ์สิทธิ์ ตัวแทนเยาวชน
และ พญ.พรรณทิมล หล่อตระกูล สสส.

วันเฉลิมกล่าวว่า อยากให้พ่อแม่สอนเรื่องเพศแก่ลูกตามวัย
เช่น วัยอนุบาล สอนว่าอะไรคือชาย อะไรคือหญิง ในวัยเด็กและ
เยาวชน ให้เริ่มบอกถึงพัฒนาการของร่างกาย วิธีการดูแลสุขภาพ
ทางเพศ เช่น การมีประจำเดือน การมีเมือก การมีความต้องการ
ทางเพศ การปลดปล่อยความต้องการทางเพศที่ปลอดภัย หรือ
ช่วยแก้ไขข้อมูลความเชื่อที่ผิดๆ

นอกจากนี้ยังมีเรื่องทักษะการสื่อสารต่อรอง การแก้ปัญหา
เฉพาะหน้า โดยผู้ใหญ่ควรให้ข้อมูลที่ไมปิดบัง ทันสมัย รอบด้าน
อย่าสั่งให้เด็กไปหาหนังสืออ่านเอง โดยพ่อแม่ไม่ได้ช่วยเหลืออะไร
ควรสอนทั้งลูกสาวและลูกชายให้ได้เรียนรู้เท่ากัน ปรับเปลี่ยน
กระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย เป็นเพื่อนลูก รับฟัง เปิดกว้าง
ไม่ตัดสิน และไม่ยึดติดกับวัฒนธรรม

ผู้เข้าร่วมประชุมถามว่าการดูหนังไปพร้อมกับลูกจะดีหรือไม่
เยาวชนตอบว่าทำได้อยู่บ้าง เช่น ชวนคุยในเรื่องสรีระ หรือถ้า
ผู้แสดงไม่ใส่ถุงยางอนามัย ก็ชวนลูกคุยในประเด็นการป้องกันได้

ผู้ใหญ่ – เด็ก: อำนาจที่ไม่เท่ากัน หุ่นส่วนที่ไม่เท่าเทียม ในการแก้ปัญหา

วันที่ ๒๗ ต.ค. เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ห้อง ๖

วิทยากร สุรินทร์ รณเกียรติ อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และชาลิต แดงซอน ตัวแทนเยาวชนจากเครือข่ายเยาวชน ภาคเหนือ

สุรินทร์กล่าวว่า ทั้งผู้ใหญ่และเยาวชนสามารถเรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนกันได้ ข้อสำคัญคือผู้ใหญ่ต้องฟังว่าเยาวชนคิดอะไรอยู่ ไม่ว่าสิ่งที่เยาวชนคิดนั้นจะถูก-ผิดอย่างไร และผู้ใหญ่ควรจะรู้จักพูดคำว่า **"ขอโทษ"** กับเยาวชน ถ้าผู้ใหญ่ผิด

ขณะเดียวกัน เยาวชนก็ต้องเรียนรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ในวัยของตน แต่เรายังไม่มีกระบวนการที่จะทำให้เยาวชนเข้าใจถึงภาวะอารมณ์ เยาวชนเลยไม่มีทักษะในการจัดการกับความสัมพันธ์ที่ขัดแย้ง หรือเห็นต่าง ยกตัวอย่างเช่น การมีแฟน ซึ่งเพศหญิงและเพศชายมองเรื่องนี้ต่างกัน แต่เยาวชนไม่มีโอกาสเรียนรู้ถึงความต่าง จึงทำให้เกิดเป็นปัญหา

เนื่องจากผู้ใหญ่เองก็รู้สึกไม่มั่นคงหากเยาวชนไม่เชื่อฟัง จึงเลือกวิธีสั่งให้เยาวชนทำมากกว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนหรือต่อรอง เช่น เรื่องของการไว้ทรงผมในโรงเรียน ซึ่งสำหรับเยาวชนแล้วถือเป็นสิ่งที่ทำร้ายจิตใจมาก เพราะเยาวชนในวัยนี้กำลังรักสวยรักงาม ทางที่ดีผู้ใหญ่ควรให้โอกาสเยาวชนพูดว่าต้องการจะไว้ผมอย่างไร และหาจุดที่ต่อรองกันได้

ในส่วนของผู้เข้าร่วมซึ่งเป็นครูเสนอว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ควรให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้เยาวชนมีเวลาว่างที่จะไปทำงานอดิเรก ที่สร้างสรรค์ เพลิดเพลิน และมีความสุข

การพัฒนาเยาวชนเพื่อโลกอนาคต

วันที่ ๒๗ ต.ค. เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น. ห้อง ๗

วิทยากร จอน อึ้งภากรณ์ สมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร

วิทยากรตั้งคำถามให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แลกเปลี่ยนถึงโลกในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า พบว่าประชากรจะล้นเกิน พลังงานขาดแคลน โรคภัยมากขึ้น จริยธรรมเสื่อมถอย ส่วนเรื่องเพศพบว่า คนมีอิสระมากขึ้น มีทางเลือกหลากหลายในเรื่องเพศ ไม่มีคำว่า **"ผู้ชาย"** **"ผู้หญิง"**

จากนั้นผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยนกันถึงการเตรียมเยาวชนให้มาเป็นผู้นำสังคมในโลกแห่งอนาคต โดยพบว่าจะต้องเน้นการเตรียมเยาวชนให้เป็นคนมีเหตุผล กตัญญูต่อผู้สูงอายุ มีทักษะ การหาข้อมูล คิดวิเคราะห์ และต้องให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเยาวชน นับตั้งแต่บัดนี้

จอนเชื่อว่ามนุษย์มีอุดมการณ์ ต้องการความเสมอภาค ความสันติสุข แต่สิ่งเหล่านี้ไม่เกิดขึ้น

เรายังอยู่ในกรอบของความอยุติธรรม และเราก็ชินกับความอยุติธรรมจนมองว่ามันเป็นเรื่องธรรมชาติ เช่น เรื่องยารักษาโรค ใครมีเงินก็มียารักษาโรค ใครไม่มี ก็ไม่มีโอกาสในการรักษาชีวิต อีกทั้งเทคโนโลยีก็ช่วยหลบซ่อนปัญหา เช่น เราดูโทรทัศน์เจอแต่เกมโชว์ ขณะที่ไม่ค่อยเสนอเหตุการณ์ในภาคใต้มีคนตายไป ๘๔ ศพ ภารกิจของเราไม่ใช่การตามเทคโนโลยี แต่ต้องหันเทคโนโลยี ปฏิเสธเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์

กิจกรรมที่เยาวชนเข้าร่วมต้องสนุก เช่น เราอาจสร้างเกมส์ Sim City ที่มีโจทย์ต้องแก้สถานการณ์ภาคใต้ สมมติว่าผู้เล่นเป็นรัฐมนตรี จะทำอย่างไร

เราต้องทำให้เยาวชนแก้ปัญหาได้ดีกว่าเรา มนุษย์มีด้านดีและเลวผสมกัน ต้องไม่ให้ความเลวมันออกมามากเกินไป บางทีคนคิดว่าทำอย่างไรถึงจะมีเงิน แล้วก็เอาเปรียบคนอื่นโดยไม่รู้ตัว สิ่งที่ต้องส่งเสริมคือ การตรวจสอบผู้มีอำนาจในสังคม อันจะนำไปสู่โลกที่เป็นธรรม

วาทีประจำห้อง **"สันดานมนุษย์ไม่เปลี่ยน แต่เทคโนโลยีเดินหน้า ผมไม่หวังเรื่องการปรับตัวของเยาวชน แต่พวกเราต่างหากที่มีปัญหาเรื่องการปรับตัว"** : จอน อึ้งภากรณ์ สว.กรุงเทพฯ

ข้อเสนอของเยาวชน ต่อร่างกฎกระทรวง

ว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๗

วันที่ ๒๗ ต.ค. เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.
ห้องประชุมใหญ่

ผู้นำเสนอ ตัวแทนเยาวชน

นำเสนอต่อ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอฯ นี้ มาจากการระดมความคิดเห็นของเยาวชน และแกนนำเครือข่ายเยาวชนในโครงการก้าวอย่างอง่างเข้าใจ ๖ เครือข่าย ได้แก่ กลุ่มเยาวชนไทยต้านภัยเอดส์ (TAA), เครือข่ายเยาวชนไทย ๔ ภาค (Youth Net), กลุ่มเยาวชนเท่าทันสื่อ, กลุ่มละคร, กลุ่ม ICTeen, และเยาวชนจากศูนย์ฝึกเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก และบ้านปราณี ที่เข้าร่วมเวทีเยาวชนในการประชุมวิชาการ "เพศศึกษาเพื่อเยาวชน" ครั้งที่ ๑

แทนที่จะออกกฎกระทรวง ๔ ข้อมาควบคุมเยาวชน เราขอเสนอมาตรการเชิงส่งเสริมให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไข โดยการมีส่วนร่วมของเยาวชนที่เกี่ยวข้อง และได้รับผลกระทบจากกฎ ไม่ว่าจะ เป็น ๑) เยาวชนที่เผชิญปัญหา ชื่อ ขาย จัดหาบริการทางเพศ ๒) เยาวชนที่ยกพวกตีกัน ๓) เยาวชนที่เล่นหรืออยากเล่นการพนัน ๔) นิยมเที่ยวกลางคืนและเสพยาเสพติด และ ๕) ลักทรัพย์ ก่ออาชญากรรม ฯลฯ

ผู้ใหญ่และเยาวชนควรมาร่วมกันวางแนวทางการป้องกัน และสร้างทางเลือกอื่นนอกเหนือไปจากการออกกฎควบคุม

ข้อเสนอของเยาวชนต่อร่างกฎกระทรวง ๔ ข้อ

๑) ทำโรงเรียนให้น่าอยู่ และสร้างการเรียนรู้ในสถานที่ที่เด็กหนีไปเที่ยว ๒) สร้างทางเลือกในกิจกรรมที่เร้าใจเยาวชน จัดการเรียนรู้ให้เยาวชนเห็นผลที่ตามมา ทั้งดีและร้ายของการพนัน รวมทั้งสร้างวินัยให้รู้จักขอบเขตที่เหมาะสม ไม่เป็นผลร้ายต่อตนเองและผู้อื่น ๓) ส่งเสริมความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรับผิดชอบทางเพศแก่เยาวชน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้ผู้ใหญ่ไม่ละเมิด และซื้อบริการทางเพศจากเยาวชน

๔) ขอให้ผู้ใหญ่ทั้งในโรงเรียน ในบ้าน และในสังคมเป็นแบบอย่างในสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการให้เยาวชนเป็น ๕) การลงโทษต้องควบคู่ไปกับการสร้างการเรียนรู้ และเยาวชนต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิ แม้จะอยู่ในพื้นที่ที่ถูกควบคุม ๖) ส่งเสริมเยาวชนให้เคารพสิทธิทางเพศ และมีการแสดงออกที่เหมาะสมกับกาลเทศะ รวมทั้งส่งเสริมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และมีความพร้อมทางความคิด ความรับผิดชอบ ต่อความสัมพันธ์ และผลที่ตามมา

๗) จัดการเรียนรู้แบบ ค-ว-ย ให้เยาวชนได้คิด วิเคราะห์ และแยกแยะ เช่น เห็นผลดี-ผลเสียของการใช้ยาหรือสุรา รู้ขอบเขตที่

อาจนำไปสู่ผลด้านลบ ๘) เมื่อให้การศึกษาระบบ ค-ว-ย แล้ว ต้องเชื่อมั่นว่าเยาวชนมีศักยภาพ และเคารพสิทธิให้สามารถใช้ชีวิตโดยไม่ถูกควบคุม และ ๙) ควรส่งเสริมภาพลักษณ์เชิงบวกของเยาวชน และเลิกสร้างภาพเยาวชนเป็นผู้ร้ายเพื่อขายข่าว

โพลล์ เครือข่ายก้าวอย่าง มีสุขภาวะทางเพศที่ดี

ในระหว่างการประชุมวิชาการ "เพศศึกษาเพื่อเยาวชน" ครั้งที่ ๑ โครงการก้าวอย่างฯ จัดให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องเพศ ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ ในลักษณะนิรนาม มีผู้ร่วมโหวตในแต่ละข้อระหว่าง ๗๐ - ๑๓๔ คน

ความเห็นต่อสถานศึกษา ผู้ตอบเกือบครึ่งเห็นว่าโรงเรียนไม่สามารถสรรค์สร้างความสุขให้แก่สมาชิกในสถานศึกษา ขณะที่ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าการปฏิรูปการศึกษา มิได้ช่วยให้สถานการณ์ต่างๆ ดีขึ้นนัก

ในด้านของเพศศึกษา ขณะที่ผู้ตอบร้อยละ ๗๗ มั่นใจว่าเพศศึกษาไม่ได้เป็นการชี้โพรงให้กระรอก แต่ผู้ตอบร้อยละ ๖๔ เห็นว่ารัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ มิได้มีนโยบายที่ส่งเสริมเพศศึกษาอย่างเพียงพอ

สำหรับการแก้วิกฤตทางเพศ ร้อยละ ๖๐ เห็นว่าการฝึกให้เยาวชนคิดวิเคราะห์ แสวงหาข้อมูลที่รอบด้าน น่าจะเป็นทางออกที่ดี โดยที่ร้อยละ ๕๑ เห็นด้วยกับการตั้งเครือข่ายถุงยางอนามัยในสถานศึกษา ส่วนสื่อสาธารณะทั้งหลายนั้น ร้อยละ ๖๐ เห็นว่าเยาวชนควรจะได้รับการพัฒนาให้เท่าทันสื่อ ซึ่งน่าจะเป็นผลดีมากกว่าการปิดกั้นสื่อ

ส่วนทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของผู้โหวตพบว่า มีการเปิดกว้างพอสมควร กล่าวคือ ร้อยละ ๘๐ เข้าใจและยอมรับการมี "กิ๊ก" ของเยาวชน ร้อยละ ๖๕ มีหรือเคยมีแฟนมากกว่า ๑ คน อีกทั้งร้อยละ ๔๖ มีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดกับคนรู้จัก เพื่อน แฟน คู่รัก ที่มีได้เป็น "คู่สมรส" อย่างไรก็ตาม ร้อยละ ๔๔ สนใจจะสมัครเข้าชมรมรักนวลสงวนตัว

นอกจากนี้ ผู้ร่วมโหวตร้อยละ ๗๒ สามารถสื่อสารเรื่องเพศกับคู่ได้ และร้อยละ ๗๗ เห็นว่าตัวเองมีสุขภาวะทางเพศที่ดี

ด้านหนึ่งของอิสราภาพ คือ ความเหงา

หนิเรียน ไม่คุยกับพ่อแม่ เทียวคลับ ลักขโมย ดิดผู้ชาย ขายบริการ เป็นคาโม่

ทั้งหมดที่ว่ามา ดิดอันดับในท็อปสิสต์ที่ผู้ใหญ่กลัวว่าเด็กจะเป็น

เช่นเดียวกัน ที่กล่าวมาทั้งหมด ก็บรรจ เต็มสุดรออยู่ในชีวิตจริงของผู้หญิงคนหนึ่ง

'รักหลากมิติ ของ โอ อิจิมา' (Platonic Sex) บันทึกรื่องราวเหล่านี้โดย โอ อิจิมา เจ้าของเรื่องเอง

โอ อิจิมา เคยเป็นเด็กที่เรียนเก่งติดอันดับของโรงเรียน การพยายามเรียนดีของโอ เป็นความตั้งใจที่ไม่อยากให้พ่อแม่โมโห ท้ายที่สุดโอก็ผ่านวัยเด็กมาได้โดยไม่เคยได้คิดถึงความฝันของตัวเอง ความปรารถนามีเพียงความต้องการได้รับคำชมและการยอมรับจากใครสักคน แต่ก็ไม่เคยได้รับการตอบสนองจากพ่อแม่ที่คาดหวังอยากให้ลูกต้องเก่งแบบไม่เป็นสองรองใคร

โอ ไม่ได้เป็นเด็กวัยรุ่นคนเดียวที่เจอชะตากรรมเช่นนี้ เธอมีพรรคพวกที่เป็นจุดรวมของคนทีกระหายความรักและมิตรภาพ เป็นจุดรวมหัวใจของเด็กเปลี่ยวเหงาเร่ร่อน โอติดอยู่กับแสงสีเตร็ดเตร่กลางดึก ยาเสพติด การค้าประเวณี

และแน่นอนพฤติกรรมเหล่านี้ ยากที่พ่อแม่จะยอมรับได้ จากการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดจึงเปลี่ยนเป็นการบังคับ และนำไปสู่การตบตีให้หลายจำ

ปกติลูกก็อยากจะทำอะไรก็คุยกับพ่อแม่ แต่สำหรับฉันแล้ว ตั้งแต่เมื่อไรก็ไม่รู้ที่ฉันตั้งใจจะสื่อสารด้วยคำพูดกับพ่อแม่ผู้แสนเข้มงวดคนนี้ให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

แล้วโอก็หนีออกจากบ้าน เมื่ออายุ ๑๔ ปี เข้าสู่สังคมที่พ่อแม่ห้ามหนักหนา

สิ่งเดียวที่ตรึงให้โออยู่กับเรื่องเหล่านี้ได้คือชีวิตอิสระ และเสรีภาพที่ได้เลือกด้วยตัวเอง โลกที่ให้ความสนุกสนานจนห้ามไม่อยู่ แต่ลึกๆแล้วโอรู้ทั้งรู้ว่ามันคือความเจ็บปวดที่แทบทนไม่ได้

แต่ความอิสระก็อย่างหนึ่ง เพื่อให้อยู่รอดได้โอจึงต้องทำงาน เริ่มจากงานในคลับ ต่อมาก็ขายบริการ จนกระทั่งเป็นนางเอกหนังเอวี (Adult Video) จากคนที่เคยเกลียดความพยายาม กลับกลายเป็นคนมานะเพื่อให้มีชีวิตที่โอ้อ่าหรรษา

โอกลับมาบ้านอีกครั้ง หลังจากที่เธอใช้ชีวิตอย่างคนเหลวแหลกมาสิบปี ที่บ้านความรักในครอบครัวยังคงมีอยู่เปี่ยมล้น สิ่งที่

เพิ่มขึ้นมาคือ เธอได้รับการยอมรับและพุดคุยในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่ และเธอเองก็ตระหนักได้ว่า เรื่องเล่าร้ายที่ได้ทำลงไป รวมถึงความคิดที่มีอยู่ตลอดว่าตัวเองเป็นเด็กที่ไม่มีความสุขนั้น อีกด้านที่เธอไม่เคยรู้คือ ความรู้สึกของพ่อแม่ว่าระทุกข์ทรมานเพียงใด

เด็กหญิงคนหนึ่งหนีออกจากบ้านเมื่ออายุ ๑๔ ปี ด้วยความว่าเหว่ช่วงแตกต่างกับเด็กผู้หญิงอีกคนหนึ่ง ซึ่งออกจากบ้านด้วยความลึงโลดเมื่ออายุได้ ๑๓ ปี

Kiki's Delivery Service ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องราวของ กิกิ แม่มดฝึกหัดอายุ ๑๓ ปี ซึ่งถึงวัยที่กำหนดไว้ในธรรมเนียมของแม่มดว่า ได้เวลาต้องออกจากบ้านเพื่อฝึกฝนตัวเอง

กิกิผู้ซึ่งมีความกระตือรือร้นเต็มเปี่ยม ตัดสินใจออกเดินทางเพื่อเรียนรู้การเป็นแม่มดที่ดี เธอเลือกคืนที่ฟ้ากระจ่างจันทร์เต็มดวง ออกเดินทางพร้อมกับ 'จิจิ' แมวดำคู่ใจ และไม้กวาดสำหรับบิน สิ่งที่ต้องทำคือค้นหาเมืองที่ยังไม่มีแม่มดและอาศัยอยู่ในเมืองนั้นให้ได้

สำหรับคุณพ่อคุณแม่ของกิกิแล้ว ดูจะล้งเล่ว่ากิกิเด็กเกินกว่าที่จะเริ่มบทเรียนนี้ เหมือนที่คุณพ่อคุณแม่ทุกคนมักจะรู้สึกว่าลูกๆ ของตัวเองยังเป็นเด็ก

ในวิถีของแม่มด แต่ละคนมีความสามารถแตกต่าง บ้างสามารถผสมยาวิเศษขนานต่างๆ บ้างทำนายอนาคต สำหรับกิกินั้น สิ่งที่เธอรู้จักก็มีเพียงการบินด้วยด้ามไม้กวาด และเธอก็ใช้ความสามารถของเธอสร้างความสุขให้แก่คนอื่น ซึ่งก็พลอยทำให้กิกิมีความสุขไปด้วย

มียาซากิ เจ้าฟองการแอนนิเมชัน ผู้สร้างภาพยนตร์เรื่องนี้บอกว่า ถึงกิกิจะมีเวทมนตร์ แต่ก็ไม่ได้ทำให้เธอประสบความสำเร็จชั่วข้ามคืน เวทมนตร์ของกิกิที่ทำได้ให้เธอบินได้ ไม่แตกต่างจากพรสวรรค์ที่ติดตัวเด็กทุกคน และกิกิคือเด็กที่กำลังค้นหาความเป็นตัวของตัวเองผ่านการฝึกการบิน

ถึงกิกิจะกระตือรือร้นฝึกฝนตัวเอง แต่เมื่อถึงเวลาที่ต้องเผชิญโลกใหม่กลับไม่ใช่เรื่องง่าย สิ่งที่ทำให้ท้อที่สุดคือ คนที่เมืองใหม่ไม่ได้ยอมรับใครง่ายๆ และแม่มดฝึกหัดอย่างเธอดูจะไม่เป็นที่ต้องการสำหรับคนที่นี่ มีหลายเหตุการณ์ที่กิกิต้องเผชิญกับอุปสรรคและความล้มเหลว ซึ่งเป็นธรรมดาของชีวิต และหลายครั้งที่เธอรู้สึกเปลี่ยวเหงา ขาดความมั่นใจในตัวเอง และเขินอาย แต่มันก็คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นทั่วไป

แม้โอ และ กิกิ จะมีเหตุให้ต้องออกจากบ้านในช่วงวัยที่ใกล้เคียงกัน แต่ชะตาชีวิตของทั้งสองต่างกันสุดขั้ว คนหนึ่งออกจากบ้านด้วยจิตใจที่ขอกหัก อีกคนโลดแล่นและพร้อมกับการเผชิญโลกใหม่ แต่สิ่งที่สะท้อนว่าสำคัญสำหรับคนรุ่นนี้คือการมีความฝันเป็นของตัวเอง และเมื่อฝันแล้วก็อยากมีอิสรภาพที่จะได้เรียนรู้ให้สมาคมความตั้งใจด้วย

รักหลากมิติ ของ โอ อิจิมา
PLATONIC SEX ๒๐๐๘
นักเขียนญี่ปุ่น
เรียบ : โอ อิจิมา
แปล : พิมพ์
สำนักพิมพ์ : ขานมีบุ๊กส์ทีบีเคซีเอส, ๒๕๖๖ (Platonic Sex ตีพิมพ์ในเครือ ๒๕๖๖)
ศิลปินประกอบเสียงและดนตรีประกอบ : ทากาชิ โอะ ฮิซา
เว็บไซต์อย่างเป็นทางการที่โด่งดัง และคอนเสิร์ตที่จัดในใจของวัยรุ่นเกาหลีใต้

Kiki's Delivery Service
(Kiki no Takkyūbin) ๒๐๐๑
ภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่น
กำกับภาพยนตร์ : Hayao Miyazaki
เขียน : Kōzō Ueno
กำกับและผลิต : Hayao Miyazaki
กำกับและผลิต : Hayao Miyazaki
เพลงประกอบ : Joe Hisaishi

อยากถาม
อยากแลกเปลี่ยน...
อย่าช้า...

ใจรัก..

"ชายจริงหญิงแท้" มีจริงหรือ?

เจริญพร

อาตมาได้รับ 'สื่อการสอนเพศศึกษาในโครงการก้าวอย่างอง่างเข้าใจ' ซึ่งประกอบไปด้วยหนังสือ A Test Kit กับ Once Upon a Boy และ VCD หนังสือโครงการหนึ่งมานูรูตอีก ๖ เรื่องเรียบร้อยแล้วด้วยความขอบคุณ

เมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมา อาตมาเป็นวิทยากรเรื่อง 'การให้คำปรึกษาแก่คนรักเพศเดียวกัน' ที่ ม.ธรรมศาสตร์ รังสิต ได้นำ VCD เรื่อง A Test Kit (แบบทดสอบ) ไปเปิดให้ผู้เข้าร่วมชม จัดด้วยยอดเยี่ยมทีเดียว เพราะหนังสือเรื่องนี้ถือเป็นการรื้อทึง Gender แก่ที่แต่ละคนมีในสมองไปสู่ Gender ในความหมายใหม่

เมื่อฉายหนังจบ เราก็สรุปให้ผู้ชมฟังอีกครั้งว่าการนิยามเรื่องเพศชาย-เพศหญิงของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ถึงแม้โลกตามความเชื่อของคนเรามี 'ชายกับหญิง' แต่ทุกคนต่างก็มีทั้งความเป็นชายและความเป็นหญิงผสมปนเปกันไป ความเป็นชายจริงหญิงแท้จึงไม่มี

ทราบมา หนังสือที่เกี่ยวกับเพศ เมื่อคราวจัดเทศกาลหนึ่งมานูรูต มีอยู่ ๑๔ เรื่องด้วยกัน แต่คัดเลือกออกมาเผยแพร่เพียง ๖ เรื่องเท่านั้น อาตมามีความสนใจอีก ๑๒ เรื่องที่เหลือ เมื่อว่ามีเรื่องใดเหมาะจะนำไปใช้ในการให้การศึกษานิวคิดเรื่องเพศ จะได้เลือกไปใช้ได้หลากหลาย

เจริญพร

พระชาย วรธัมโม

นมัสการพระคุณเจ้า

โครงการฯ ยินดีสิ่งที่ท่านเห็นว่า 'หนังสือ' เป็นประโยชน์และได้ช่วยนำไปเผยแพร่และขยายความคิดต่อหนังสือที่ผ่านการประกวดในเทศกาลหนึ่งมานูรูต ครั้งที่ ๑ มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ (แอดเซส) ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้รักษาต้นฉบับไว้ ท่านและผู้สนใจอื่นๆ สามารถติดต่อได้ที่มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ (แอดเซส) ๔๔/๒๔๒ เซ็นเตอร์เพลส ถนนรามคำแหง (สุขาภิบาล ๓) สะพานสูง กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐ โทรศัพท์ ๐-๒๓๓๗๒-๒๑๑๓-๔ โทรสาร ๐-๒๓๓๗๒-๒๑๑๖ E-mail: access@aidssaccess.com ผู้สนใจไปเยี่ยมชมข้อมูลเรื่องเอดส์ของมูลนิธิได้ที่ www.aidsaccess.com และมีข่าวแว่วๆว่า จะมีงานเทศกาลหนึ่งมานูรูตครั้งที่ ๒ เร็วๆ นี้ โปรดติดตาม

ใครคือผู้สนับสนุนโครงการก้าวอย่างอง่าง?

สวัสดิ์ศรีรับ

ได้เข้าไปดู www.teenpath.net เป็นงานที่มีประโยชน์มากครับ ผมเองก็มีลูกสาว ๒ คน คนโตใกล้จะครบ ๗ ขวบแล้วครับ อีกไม่นาน 'แม่หนูน้อย' ก็จักกลายเป็นวัยรุ่น ผมและภรรยาจะต้องเล่นบทบาทใหม่เพิ่มเติมถึงตอนนั้นอาจจะขอรับคำปรึกษาจากทีมงาน teenpath นี้

สำหรับวารสารนี้ บอกรับเป็นสมาชิกยังงัยครับ ผมสนใจมีค่าสมาชิกใหม่ ถ้ามี เท่าไรครับ?

สงสัยนิดหนึ่งว่า กิจกรรมที่ทำอยู่นี้ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือสถาบันอะไรหรือครับ? เพราะคิดว่าเป็นงานใหญ่ (และจะใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ ดูจากข่าวความเป็นไปของสังคมไทยในปัจจุบัน)

ขอแสดงความนับถือ

บัญญัติ อนุญสมมติ

คุณบัญญัติ

โครงการก้าวอย่างอง่างเข้าใจเป็นโครงการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษาสำหรับเยาวชน ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนโลกเพื่อแก้ไขปัญหาเอดส์ วัณโรค และมาเลเรีย (Global Fund on AIDS, TB, Malaria)

วารสาร S-exchange เป็นหนึ่งในกิจกรรมของโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนและผู้ที่ทำงานเพศศึกษาแก่เยาวชน รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป เราจึงจัดส่งให้โดยไม่คิดค่าสมาชิก หากหมดทุนเมื่อไร แต่ยังมีคนอยากอ่านและทีมงานยังอยากทำ ค่อยๆทำกันใหม่ :)

งานเพศศึกษา ในฐานะที่เป็นหนึ่งในกระบวนการพัฒนาเยาวชน เป็นงานใหญ่จริงๆ อย่างที่คุณบัญญัติว่า พวกเขาสนุกเล่นกันในหมู่คนทำงานว่างานของเราเป็นงาน ๓๐ ปี ๕๐ ปี ไม่ใช่ project เป็นปีๆ ตามที่แหล่งทุนสนับสนุนเรา และต้องการแนวร่วมในการทำงานมากขึ้น

ผู้ปกครอง/พ่อแม่ถือเป็นแนวร่วมสำคัญ คุณพ่ออย่างคุณบัญญัติหรือผู้อ่านท่านอื่นๆ มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพื่อให้โครงการนำไปติดต่อ โดยเฉพาะเรื่องการส่งเสริมบทบาทพ่อแม่/ผู้ปกครองของเยาวชน เราจะขอบคุณมาก

สกุ๊ปพิเศษ

อัจฉรา ยิ่งคำนึง และ ฉัตรดาว ลาภธรรมชาติ

ปวช.๑ วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช

*ผลงานนักศึกษาจากค่ายเยาวชนรู้เท่าทันสื่อ จัดโดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ ร่วมกับสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา นครศรีธรรมราช และองค์การแพธ เมื่อวันที่ ๒-๔ ก.ย. ๒๕๔๗

เอดส์ไม่ติดกันได้ง่าย

อาจารย์พรชัย บุษยากร อาจารย์สอนวิชาเพศศึกษาและวิชาสังคม หัวหน้างานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน วิทยาลัยสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ให้สัมภาษณ์ว่า ในปัจจุบันผู้คนจะรังเกียจผู้ติดเชื้อเอชไอวี เพราะกลัวติด ซึ่งจริงๆแล้วการที่คนๆหนึ่งจะได้รับเชื้อเอชไอวีเข้าสู่ร่างกาย จะต้องประกอบด้วยปัจจัยครบทั้ง ๓ ประการ ดังนี้

หนึ่ง ปริมาณของเชื้อ เอชไอวีจะมีปริมาณมากในสารคัดหลั่งของคนที่ได้แก่ เลือด น้ำอสุจิ น้ำในช่องคลอด และน้ำนมแม่

สอง คุณภาพของเชื้อ เอชไอวีจะไม่สามารถอยู่นอกร่างกายคนได้ เชื้อจะแข็งแรงเมื่ออยู่ในร่างกายคนเท่านั้น

สาม ช่องทางการติดต่อ เชื้อเอชไอวีจะติดต่อกับคนสู่คนโดยตรงเข้าสู่กระแสเลือด ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้อุปกรณ์ การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน และจากแม่สู่ลูก

อาจารย์พรชัยบอกว่า การติดเชื้อจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีองค์ประกอบครบทั้ง ๓ ประการเท่านั้น เชื้อเอชไอวีจึงไม่สามารถติดต่อกันได้ง่ายๆ ประชาชนไม่ต้องกังวลใดๆ เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อ

รอบรู้บ้านเรา

ทิทหลด

หญิงตั้งครรภ์ที่อ้วนเกินไป มักให้กำเนิดทารกโดยการผ่า

วารสาร Obstetrics and Gynecology รายงานว่า หญิงที่น้ำหนักตัวขึ้นระหว่างการตั้งครรภ์มากกว่า ๒๕ - ๓๕ ปอนด์ ร้อยละ ๔๐ จะผ่านการผ่าตัดเพื่อให้น้ำหนักทารก ทั้งนี้ไม่เกี่ยวกับว่าทารกจะมีขนาดเพียงใดด้วย

สถาบันการแพทย์แห่งสหรัฐฯ มีข้อเสนอแนะว่า หญิงที่น้ำหนักตัวปกติควรจะมีน้ำหนักเพิ่มจากการตั้งครรภ์ราว ๒๕-๓๕ ปอนด์ ส่วนหญิงที่มีน้ำหนักมากอยู่แล้ว ควรจะมีน้ำหนักเพิ่มขณะตั้งครรภ์ไม่เกิน ๒๕ ปอนด์

แพทย์หญิงนาอิมี สตีตแลนด์ แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย-ซานฟรานซิสโก รวบรวมข้อมูลจากหญิงที่ให้กำเนิดบุตรครั้งแรก ๙,๘๐๐ คน พบว่าร้อยละ ๔๔ ของหญิงเหล่านี้มีน้ำหนักเกินกว่าที่สถาบันการแพทย์แนะนำ ขณะที่ร้อยละ ๑๘ มีน้ำหนักเพิ่มน้อยเกินไป โดยทั่วไปหญิงที่มีน้ำหนักตัวเพิ่มมากกว่ากำหนด มักจะให้กำเนิดทารกโดยการผ่าตัด และจะเกิดขึ้นกับเฉพาะหญิงที่มีน้ำหนักตัวก่อนตั้งครรภ์อยู่ในเกณฑ์ปกติเท่านั้น โดยหญิงที่มีน้ำหนักตัวมากอยู่ก่อน และมีน้ำหนักเพิ่มขณะตั้งครรภ์เกิน ๒๕ ปอนด์ มักจะไม่ได้ให้กำเนิดโดยการผ่าตัด ส่วนหญิงที่มีน้ำหนักตัวมาก และน้ำหนักเพิ่มขณะตั้งครรภ์ไม่เกิน ๒๕ ปอนด์ ตามเกณฑ์ จะมีความเสี่ยงจากการผ่าตัดลดลง

นักวิจัยสรุปว่า การให้กำเนิดทารกครั้งแรกของหญิงโดยการผ่าตัด ๖๔,๐๐๐ ครั้งจาก ๒๘๘,๐๐๐ ครั้งในสหรัฐฯ สามารถลดจำนวนลงได้ หากหญิงมีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นขณะตั้งครรภ์ตามเกณฑ์

อัตราการทำแท้งลดลงในสหรัฐ

หนังสือพิมพ์วอชิงตัน ไทมส์รายงานว่า รัฐบาลสหรัฐฯให้การสนับสนุนแก่โครงการซึ่งส่งเสริมการละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ซึ่งสามารถช่วยลดอัตราการทำแท้ง และอัตราการตั้งครรภ์ของสตรีที่ไม่ได้สมรสในวอชิงตัน โดยในช่วงปี ๒๕๔๔ และ ๒๕๔๕ ร้อยละ ๕๖.๙ ของการให้กำเนิด มาจากมารดาที่ไม่ได้สมรส ขณะที่ปี ๒๕๔๒ และ ๒๕๔๓ ปริมาณดังกล่าวมีสูงถึงร้อยละ ๖๑ นอกจากนี้ในช่วงเวลาเดียวกัน อัตราการทำแท้งก็ลดลงมากกว่าครึ่งหนึ่ง ในการนี้วอชิงตัน ดี.ซี. แมริแลนด์ นิวแฮมป์เชียร์ และนิวยอร์ก จะได้รับเงินรางวัลโบนัสจากรัฐละ ๒๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท ในฐานะที่เป็นรัฐที่มีความสามารถสูงสุดในการลดอัตราการให้กำเนิดบุตรของหญิงที่ไม่ได้สมรส โดยที่อัตราการทำแท้งก็ลดลงด้วย

โครงการรณรงค์ที่ถูกกล่าวอ้างว่ามีผลต่อเรื่องนี้คือ 'Be on the Safe Side' สำหรับนักเรียนชั้นประถม ๖ มัธยม ๑ และ ๒ โดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน สपोर्टวิทย์ และซีดีเพลง เพื่อส่งเสริมให้เด็กละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ หรือมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเด็กมีประสบการณ์ทางเพศหรือยัง

เคท เจสเบิร์ก ผู้บริหารโครงการฯ กล่าวว่า โครงการฯ เน้นการทำงานกับเยาวชน เป็นงานที่มีขนาดใหญ่และต่อเนื่อง ซึ่งทำได้ผลลัพธ์ที่ดี

ในนิวยอร์ก ปี ๒๕๔๕ จำนวนการให้กำเนิดบุตรจากหญิงที่ไม่ได้สมรส ลดลงจากเดิมถึง ๕,๙๓๐ รายจากปี ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นการลดลงที่สูงที่สุดในสหรัฐฯ ส่วนที่วอชิงตันลดลงจากเดิม ๔๙๙ ราย ที่นิวแฮมป์เชียร์ลดลงเหลือเพียง ๔๘ ราย

สำหรับปีที่แล้วรัฐที่ได้รับรางวัลโบนัสเช่นนี้ไปแล้วคือ วอชิงตัน ดี.ซี. โคโลราโด แมริแลนด์ เท็กซัส ไวโอมิง และเวอร์จิเนีย โอไฮโอและแคลิ

รายงานพิเศษ

ศรีสังสาลย์ ศรีทรายคำ งานส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน

ก้าวอย่างของคน "ทะเลปุ่น"

๘ เดือนผ่านไป นับจากเข้าร่วมโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ จนถึงเดือนนี้ MT ทะเลปุ่น ได้ดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ จัดอบรมคุณครูผู้สอน ติดตามการจัดกิจกรรมและส่งเสริมคุณครู ฯลฯ ไปตามแผน ในด้านการสอน คุณครูกำหนดการจัดกิจกรรมให้ได้สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ทั้งในคาบเรียน คาบโฮมรูม คาบชมรม ประชุมสัปดาห์ หรือ 'บูรณาการ' ในช่วงไม่งสอนวิชาต่างๆ

นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อกระตุ้น และสร้างกระแสให้นักเรียนได้ตระหนักถึงสุขภาพทางเพศ ทักษะชีวิต ในการป้องกันปัญหา โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนละ ๓,๐๐๐ บาท

ในส่วนของ MT ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสาธารณสุข ได้มีโอกาสนำแผนการสอนไปใช้เมื่อได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้แก่พนักงานในนิคมอุตสาหกรรม และศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานด้วย

ในช่วงติดตามการจัดกิจกรรมของคุณครูได้ข้อคิดเห็นที่น่าสนใจ เช่น คุณครูโรงเรียนบ้านแม่บ่อน บอกว่า แผนการจัดกิจกรรมเป็นแผนสำเร็จรูปนำไปสอนได้เลยสะดวกมาก คุณครูโรงเรียนป่าซาง บอกว่า กิจกรรมน่าสนใจมาก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุยเรื่องของตัวเอง คุณครูโรงเรียนแม่ทวยทวย บอกว่า เด็กได้ฝึกคิดวิเคราะห์ปัญหา เด็กสนุก ได้แสดงออก คุณครูโรงเรียนป่าตาลบ้านธิ บอกว่า ได้ขยายผลไปยังครูประจำชั้นในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีอีกหลายโรงเรียนที่ได้ขยายผลไปเช่นเดียวกัน

สิ่งที่น่ายินดีที่สุดคือ ครูผู้สอนที่ร่วมโครงการฯพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ได้ประโยชน์จากการจัดกิจกรรมตามโครงการฯ และสนใจจะขยายผลไปยังโรงเรียนอื่นๆ

MT ทะเลปุ่นขอชื่นชมคณะคุณครูที่รักการสอน มีความตั้งใจ อยากให้เด็กได้ประสบการณ์ที่หลากหลาย แน่ใจว่าเด็กๆจะได้ประโยชน์จากความมุ่งมั่นครั้งนี้

และขอขอบคุณทีมงานทุกคน มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง องค์การแพธ ที่นำสิ่งดีๆมาให้คนทะเลปุ่น

